

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke Zondag

Abonnementsprijs : 400 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Beheer en Redactie : Mr. René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen

ACHTERSTAND IN GERECHTSZAKEN

Rede uitgesproken door de Heer E. DE LE COURT, Procureur Generaal bij het Hof van Beroep te Brussel, op de plechtige openingszitting van het Hof op 16 September 1952.

Op 12 December laatstleden gaf ik U kennis van de zorgwekkende toestand waarin het Hof zich bevond wegens het groot aantal onafgewerkte zaken, namelijk burgerlijke en fiscale.

Uw achtbare Eerste-Voorzitter had eveneens deze toestand duidelijk ingezien, wanneer hij, reeds in September, een bijgevoegde burgerlijke kamer tot stand bracht.

De oprichting in Februari laatstleden van een bijgevoegde burgerlijke en van een bijgevoegde fiscale kamer zou spoedig haar vruchten afwerpen, dank zij de toewijding en de onvermoeide vlijt van de leden van het Hof.

U zult mij de opgave van enkele cijfers niet ten kwade duiden. Gedurende de tijdspanne van 1 Januari tot 15 Juli 1952 velde het Hof in totaal 881 arresten meer, dan in dezelfde periode van 1951, waaronder 562 burgerlijke arresten, wat, rekening houdend met de nieuwe ingediende rechtsplegingen, de burgerlijke achterstand met 587 zaken vermindert (1).

Het weze mij toegelaten aan het Hof mijn oprechte gelukwensen toe te sturen voor de reeds gepresterde taak en de onafgebroken inspanning die zij heeft geleverd.

Voorzeker zijn deze statistieken aanmoedigend, vermits ze aantonen dat de burgerlijke achterstand over twee jaar zou kunnen bijgewerkt worden, zo het Hof dezelfde activiteit blijft aan de dag leggen.

Het bespoedigen van onze rechtsbedeling, die blijkbaar te traag werkt ten overstaan van de steeds in aantal toenemende processen, is nochtans een probleem waarvan de oplossing niet enkel door een behoorlijke inrichting in de schoot zelf der rechtsmachten kan bereikt worden, noch door het eisen van een rendementsvermeerdering, hoe edelmoedig zulke eis door U ook woude beantwoord. Afgezien van dit alles, moet ook de degelijkheid nagegaan worden van de regelen der rechtspleging, evenals de invloed die deze regelen uitoefenen op de duur van een geding en het gebruik dat er te dien opzichte door de partijen van gemaakt wordt.

Liggen deze bekommernissen niet aan de grondslag

van de herziening der wetboeken, welke thans in de meest diverse domeinen op gelijke wijze wordt nagestreefd (2).

De wet van 15 Maart 1932 tot wijziging van de wetten op de rechterlijke inrichting en de bevoegdheid, heeft onlangs nog de rechtsmacht der rechtbank van eerste aanleg uitgebreid. Door een soort herstel van de volheid van jurisdictie, hernam zij het stelsel dat in 1876 (3) door de extra-parlementaire commissie was aanbevolen geworden, en zelfs, mag men zeggen, de opvattingen van het revolutionnaire tijdperk (4) (5).

Het heet dat door deze uitbreiding van de bevoegdheid, verleend buiten de grenzen van haar normale rechtsmacht, de exceptie « ratione materiae » opgehouden heeft van publieke orde te zijn vóór de rechtbank van eerste aanleg (6).

Daar, krachtens de bedoelde wet, de rechtbanken van eerste aanleg zich, behalve verzoek der verwerende partij, niet meer onbevoegd mogen verklaren voor geschillen die aan de vrederechters, aan de rechtbanken van koophandel en aan de werkrechtersraden ten deel vallen, vloeit hier inderdaad uit voort dat, zo wat de rechtbank van eerste aanleg als overigens haar voorzitter betreft (7) de bevoegdheid van toewijziging vatbaar is voor uitbreiding door de partijen, zelfs stilzwijgend (8).

Iedereen weet ook dat het verzoek tot verwijzing naar de normaal bevoegde rechtsmacht, in limine litis moet geschieden, het is te zeggen van zodra het geding aanvangt (9); bij het sluiten van het gerechtelijk contract, en dat juist met het oog op grotere versnelling van het gerechtsbeleid, de wetgever beslist heeft geen verval uit te vaardigen tegen een aanvraag tot verwijzing, wanneer deze ingediend wordt samen met andere excepties van onbevoegdheid (10).

De vroegere formulering van artikel 169 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtspleging, volgens welke de verweerder die zijn verwijzing naar de normaal bevoegde rechter aanvraagt, dit verzoek moest indienen vóór alle andere excepties of verweermiddelen werd daarom vervangen door de nieuwe bepaling van artikel 2 der wet van 15 Maart 1932, krachtens

hetwelk de verweerder dit verzoek niet kan indienen na een andere exceptie of een ander verweermiddel, behoudens de twee gevallen, aldaar aangehaald.

Terecht werd geconcludeerd dat de «verweermiddelen» bedoeld bij het nieuw artikel 169 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtspleging, om doeltreffend te zijn, aan de rechtbank moesten voorgelegd worden in gemotiveerde conclusies en dat een eenvoudig vormelijk voorbehoud in de akte van aanstelling ingelast, ondoeltreffend was (11).

Deze bezorgdheid om het geding onverviold te zien aanvatten en om de partijen onmiddellijk bij de rechter toegang te laten vinden, heeft voorzeker reeds goede uitslagen bekomen. Nochtans schijnt het mogelijk dienaangaande de wet nog te volmaken, ja, zelfs dringt zich de hierna besproken verbetering op.

In de huidige staat der procedurewet kan de verweerder inderdaad verstek doen zonder te concluderen vóór de eerste rechter, de verzetstermijn laten verstrijken, beroep aantekenen, zich opnieuw bij verstek laten veroordelen zonder te concluderen, verzet doen, en slechts dan de rechtsmacht van de rechtbank van eerste aanleg afwijzen.

Aldus verlopen ettelijke maanden; de list van een partij heeft de zorgzaamheid van de wetgever verijld en de sluwe pleiter ontwijkt zijn tegenstrever, die gerechtigheid eist.

De leemte schijnt makkelijk aan te vullen. Gezien de wetgever enerzijds voorschreef dat de verweerder, onder het stelsel van de uitgebreide bevoegdheid vóór de rechtbank van eerste aanleg gedaagd, de ontlasting dezer rechtbank uitdrukkelijk zou eisen, en vermits de wetgever anderzijds gewild heeft dat deze eis van ontlasting, ten einde vertraging der procedure te vermijden, bij de aanvang van het geding zou ingediend worden, waarom dan niet voorschrijven dat het afwijzen der bevoegdheid, op straf van onontvankelijkheid, binnen de veertien (of dertig) dagen van de dagvaarding moet geschieden, hetzij onder vorm van een verklaring door gedaagde afgelegd ter griffie van de rechtsmacht voor dewelke hij gedaagd werd, opgenomen door de griffier en getekend door belanghebbende, hetzij bij akte van pleitbezorger zo de citerende partij een pleitbezorger heeft aangesteld?

Deze bepaling zou de derde alinea uitmaken van artikel 8 van de Voorafgaande Titel van het Wetboek van Burgerlijke Rechtspleging.

* * *

Het stipt en ordelijk houden der zittingen stuit op een moeilijkheid die ik even, in korte woorden, wens aan te raken, omdat zij slechts door de samenwerking van allen kan opgelost worden en ook omdat het dringend noodzakelijk wordt alles in het werk te stellen ten einde het volle rendement van de zittingsuren te verzekeren.

Het uitstellen der zaken wanneer zij moeten voorkomen, brengt niet enkel de ordening der werkzaamheden van het Hof in de war, maar ontredert eveneens ten eerste de activiteit der Balie.

Ik geef toe dat sommige redenen tot uitstel onafwijsbaar zijn en steeds geldig zullen blijven, bij voorbeeld onderhandelingen tussen partijen met het oog op een minnelijke schikking, onverwachte feiten die in de loop van de procedure aan het geding een nieuwe wending geven, beletsel wegens rouw of ziekte van de pleiters. De ondervinding bewijst nochtans dat deze redenen van uitstel minder gebruikelijk zijn. Meestal wordt aangevoerd dat de partijen in de onmogelijkheid verkeren hun proces voor te dragen omwille van de vertraging in het wisselen hunner conclusies, en soms van hun rechtplegingstukken. Deze vertraging zelf

is dan op haar beurt aan tal van oorzaken te wijten.

Eenieder zou zijn werkwijze, de inrichting van zijn cabinet en het goed gebruik van zijn tijd moeten nagaan. Persoonlijk initiatief en individuele goede wil zijn hier van doen. Anderzijds wenst de pleiter zich niet nutteloos voor te bereiden en dit is billijk; maar heeft die pleiter geen ongelijk wanneer hij verzuimt zijn conclusies mede te delen omdat hij meent niet te zullen pleiten op de zitting waarop hij ontboden wordt, en verwacht hij zodoende niet het in staat stellen van de zaak met de voorbereiding van zijn pleidooi?

De gevolgen hiervan zijn dat het Hof enerzijds, in het vooruitzicht van talrijke verzoeken om uitstel, veel meer zaken fixeert dan het kan afwerken, en dat de pleiters anderzijds, in de zekerheid dat het grootste deel van de rol zal verdaagd worden, het overbodig achten zich voor te bereiden of zelfs maar hun conclusies te wisselen. Zulks betekent telkenmale het verlies van enkele zittingsuren — wat de rechterlijke achterstand bestendigt en verhoogt.

Het wisselen der conclusies wordt geregeld bij de artikelen 77 en volgende van het Wetboek van Burgerlijke Rechtspleging (artikel 5 van het Koninklijk Besluit n° 300 van 30 Maart 1936). De termijnen voorzien bij deze nieuwe artikelen worden in de praktijk al evenmin nageleefd als het vroegere artikel 70 van het Decreet van 30 Maart 1808 — thans ingetrokken bij voormeld Koninklijk Besluit — waarbij aan de pleitbezorgers werd voorgeschreven hun conclusies aan de tegenpartij te betekenen minstens drie dagen vóór de zitting.

Weliswaar zijn deze bepalingen niet van openbare orde en zou het middel getrokken uit de miskenning er van niet ambtshalve kunnen opgeworpen worden (M. Duparq, *Dalloz, périodique* 1910, I, 1929; Braas, *Précis de procédure civile* 1944, Tome II, n° 888). Hoffelijkheidshalve zien de pleiters af van dergelijk betoog.

Zo men zich verheugen moet dat in de veelvuldige relaties die op het Gerechtshof ontstaan, eenieders welgevallen ruimschoots geëerbiedigd wordt, toch mag deze omstandigheid de pleiters niet doen vergeten dat de hoffelijkheid haar perken vindt in de belangen der partijen wier verdediging zij op zich nemen.

Om het Hof in de mogelijkheid te stellen zijn zittingen behoorlijk te beleggen en tevens aan de pleiters alle tijdverlies te besparen, volstaat het dat de Kamervoorzitters, wanneer zij de rollen opmaken van de te pleiten zaken, ingelicht wezen omtrent de aard van het geding dat ze te berechten krijgen, de moeilijkheden die hen zullen voorgelegd worden, evenals bij benadering de duur der debatten.

Te dien einde bepaalt artikel 18 van de Dienstregeling voor de terechtzittingen in burgerlijke en fiscale zaken in het Hof (Besluiten van 10 Juli 1935—29 Juni 1937) :

« Om de inschrijving op de rol der te pleiten zaken » te bekomen, geven de pleitbezorgers die het eens zijn, » door bemiddeling van de griffier, aan de voorzitter » het origineel of een afschrift van de definitieve » conclusiën af, waarop vermeld zijn : het volgnummer » van de zaak op de algemene rol, de expeditie van het » vonnis waartegen beroep en de geschreven bevesti- » ging van de advocaten of van hen zelf dat de over » te leggen stukken wederzijds werden medegedeeld.

» Ze worden verzocht bij benadering de duur van » de debatten in ieder zaak te doen kennen. »

Deze zeer volledige procedure verwezenlijkt wellicht het best mogelijke informatiemiddel voor de magistraten en verzekert aan de pleiters, in de meest gunstige voorwaarden, de door hen gewenste vaststellingen.

Waarom zouden wij dan deze reglementaire voor-

schriften, die schijnbaar sinds de oorlog in onbruik geraakt zijn, niet doen naleven?

Op die manier zullen de goede wil der partijen, de ijverige medewerking der pleitbezorgers, en het nauwlettend initiatief der Kamervoorzitters bijdragen tot het spoedig afhandelen der zaken en aldus aan het Hof de mogelijkheid bieden zijn edele taak geheel en al te voltooien.

* * *

Ik aanzie het als volstrekt noodzakelijk vandaag, in enkele woorden, een probleem aan te raken dat eigen is aan dit Hof: ik bedoel het fiscaal vraagstuk.

Het verhaal tegen de beslissingen van directeurs der belastingen vulde tot over enkele jaren, op normale wijze, de rollen van een kamer van het Hof wier specialisatie wel eens afschrikkend bleek te zijn.

Vóór de oorlog schommelde het getal nieuw ingediende zaken ieder jaar tussen 300 en 350 zaken, die normaal konden beslecht worden zonder belangrijke achterstand.

De na de laatste oorlog gestemde financiële wetten hebben aanleiding gegeven tot een zo groot aantal bezwaarschriften vanwege de belastingsschuldigen, dat het Bestuur der rechtstreekse belastingen er toe kwam aan tal van inspecteurs, de aan de directeurs verleende machten toe te kennen en aldus het getal ambtenaren te verviervoudigen die beslissingen treffen waartegen de partijen gebeurlijk hun verhaal nemen vóór U.

In het jaar 1951 werden op de griffie 1.501 verhalen geboekt, hetzij vijf maal meer dan in een normaal jaar, en het totaal cijfer voor 1952 zal dat getal vóór zeker overtreffen.

De fiscale achterstand op 15 Juli 1952 beliep 3.405 zaken die te behandelen zijn.

Om aan die neuzentaak het hoofd te bieden zullen de twee in fiscuszaken gespecialiseerde kamers van het Hof een aantal arresten vellen dat de helft niet zal bereiken van de nieuwe verhalen die er zullen ingediend worden. Ziedaar de juiste toestand voor dewelke het Hof komt te staan.

Om de nieuwe zaken op te slopen en de achterstand bij te werken, zou het Hof zijn rendement, op fiscaal gebied alleen, moeten opvoeren tot minstens 2.000 arresten per jaar, wat volstrekt onmogelijk is in de huidige stand van zaken. In plaats van twee fiscale kamers zouden er zes nodig zijn.

En hier stelt zich natuurlijk de kiese kwestie van het effectief. En ik bedoel hier niet enkel het effectief der magistraten van de zetel en van het Parket van het Hof, maar ook het effectief der griffiers en der advocaten van het Departement van Financiën.

De regering is zinnens zoveel mogelijk de getalsterkte der Hoven en rechtbanken te verminderen. Zij heeft dit voornemen doen blijken in het ter tafel gelegde wetsontwerp van 25 April 1952 ⁽¹²⁾.

Ik ben met haar de mening toegedaan dat deze politiek van inkrimping der kaders zich opdringt, op voorwaarde echter dat de goede werking van het gerecht er niet door benadeeld worde. Het huidige kader van het Hof is niet in staat het hoofd te bieden aan het noodzakelijke. Er zouden voorlopig, en tot einde 1955, vier nieuwe kamers moeten opgericht worden, die uitsluitend zouden zetelen in fiscale zaken.

Ten einde het tijdelijk karakter van deze oplossing te belkementonen zal het volstaan te bepalen dat na 31 December 1955 geen vervanging meer mogelijk zal wezen van de raadsheren, substituten procureur-generaal en griffiers die zouden benoemd zijn geworden.

Ten einde de bedrijvigheid van deze nieuwe kamers niet te belemmeren, zal het Bestuur van Financiën zijnerzijds hoogstwaarschijnlijk het aantal advocaten

moeten verhogen welke het gelast met de verdediging zijner belangen vóór het Hof te Brussel. Ik meen er te mogen op wijzen dat de krachtsinspanning, welke thans van die leden der Balie gevergd wordt, het uiterste bereikt heeft.

Het voorstel dat ik de eer heb thans voor U uiteen te zetten, vindt zijn verantwoording — ik houd er aan het met klem te bevestigen — in de buitengewone vermeerdering der fiscale zaken.

* * *

Gedenken wij samen de leden van de gerechtelijke familie die ons in de loop van het verstreken jaar ontvielen.

De Heer Emeritus-voorzitter Léon Cappellen was gedurende vier jaar werkzaam aan de Balie te Leuven, zijn geboortestad.

In dienst getreden van de Onafhankelijke Congo-staat als magistraat, keerde de Heer Léon Cappellen in 1908 naar België terug, en werd substituut procureur des Konings benoemd te Charleroi. Hij ging aldaar over naar de zetel, fungeerde er gedurende ettelijke jaren als onderzoeksrechter, en onderscheidde zich door zijn werkwijze en gezond verstand.

18 jaar lang was hij lid van het Hof; ieder van U heeft zijn optimisme, zijn oprechtheid en zijn standvastig goed humeur gewaardeerd. Lang zal zijn aandenken onder ons blijven voortbestaan.

Evenzo bracht Pierre Bertels het grootste deel zijner loopbaan door als onderzoekend magistraat op het Krijgsauditoraat en in de rechtbank van Antwerpen, alvorens onder U te komen zetelen.

Dappere strijder, zwaar gekwetst tijdens de eerste wereldoorlog, vond Raadshoofd Bertels zijn genoeg in verre reizen, waarvan hij, knappe cineast, bewonderenswaardige filmen meebracht, die hij met vreugde aan zijn vrienden te zien gaf.

Ik had het voorrecht zijn werkeigenschappen en zijn gul karakter te kunnen waarderen.

In enkele dagen tijds, nog vóór de leeftijd van 60 jaar, werd uw collega aan uw vriendschap ontruk.

De Heer Joseph Kumps, Ere-ondervoorzitter in de rechtbank van Leuven, overleed op 11 September; gedurende zijn loopbaan van 25 jaar heeft deze uitmuntende magistraat door zijn kennissen en zijn ervaring in strafzaken, grote diensten bewezen aan de rechtbank van Leuven.

Louis Baland, Ere-referendaris bij de rechtbank van koophandel te Doornik, bracht gans zijn loopbaan door in deze stad. Met de bekoorlijkste hoedanigheden was hij getooid: een lustig gemoed, kunstzinnig en fijngevoeligheid. Die bekwame jurist ging er fier op — terecht — zijn zoon de zetel te zien bekleden, waarin hij zelf zo schitterend had gefungeerd.

Op 7 April overleed te Bergen Emile Lebas, Ere-referendaris bij de rechtbank van Koophandel van deze zetel, waar hij bijna 30 jaar met de meeste nauwgezetheid zijn ambt waarnam. Na zijn opruststelling in 1939 besteedde de heer Lebas zijn vrije tijd aan liefdadigheid en letterkundige werken.

Tee dagen nadien overleed, na een loopbaan van 25 jaar, de Heer Aristide Tondeur, rechter in dezelfde rechtbank.

De Heer Eugène Dewol, rechter in de rechtbank van koophandel te Brussel, laat ons het aandenken na van een magistraat die bijzonder gehecht was aan zijn functies; grenzeloos waren zijn toewijding en zijn vriendschappelijkheid.

Paul Collet, gewezen staflhouder van de Balie te Nijvel, bijgevoegd rechter in de rechtbank van die zetel, dichter van de Romaanse gewesten van Brabant.

Veel is de plaatselijke volks- en oudheidkunde aan zijn tekenaars- en schrijverstalent verschuldigd.

De kantonmagistratuur moest vier harer leden aan de dood afstaan.

De Heer Emile Lambotte, Ere-vrederechter te Nijvel, overleed op 2 Juli laatstleden. 40 jaar was hij vrederechter; gezagvol werkte hij aan de interpretatie van de wet van 24 December 1903 op de arbeidsongevallen, en was een der meest ervaren kenners der opeenvolgende wetten betreffende de landpacht. Hij was een alom geëerbiedigd magistratuur, die buitengewoon hoog stond aangeschreven in gans zijn rechtsgebied.

Florian Monnier, vrederechter van het kanton Antoing, overleed vroegtijdig; hij was 55 jaar oud.

Zeër gewaardeerd in zijn kanton om zijn bemiddelaarstalent, koesterde hij belang voor de veelvuldige activiteiten in verband met het intellectuele leven te Doornik, zijn geboortestad.

Lucien Van Beveren, vrederechter van het kanton Hoogstraten, tragisch overleden aan de gevolgen van een verkeersongeval, wijdde aan de uitoefening van zijn ambt de waardevolle ervaring van een lange praktijk aan de Balie.

Menig jaar nog had hij zijn functie kunnen waarnemen.

Mr Louis Lagage, plaatsvervangend vrederechter te Charleroi-Noord, vooraanstaand lid van de Balie, werd op 55-jarige leeftijd aan zijn familie ontruikt. Evenals aan de gerechtsonderhorigen zijn juridische kennis, kwam de minzaamheid van zijn karakter ten goede aan al wie hem ontmoette.

Wat al rouw in de Balie van het Hof!

Nauwelijks was het rechterlijk werk hernomen of reeds overleed Mr Alfred Lemaire, wiens aanblik deed terugdenken aan een advocaat van een andere eeuw en die sinds meer dan 50 jaar practizeerde.

Enkele dagen nadien stierf accidenteel op 32-jarige ouder Mr Paul Matté. Jeugdige sportman en tevens een toonbeeld van intellectuele moed, van rechtschapenheid en oprechtheid.

Mr Jacques Soenens, zacht en fijngevoelig dichter, deed zich opmerken door de nauwlettende instudering van zijn dossiers. Een vroegtijdig afsterven ontrukte hem aan de genegenheid der zijnen.

U waart allen getuige van de physische moed die Mr Fernand Goedtler aan de dag legde in de uitoefening van zijn beroep.

De dood verraste hem ter zitting, na een leven van toewijding aan de philanthropie.

Mr Henri De Reine bezocht het Paleis niet meer sinds een zeker aantal jaren en leefde rustig buiten, waar hij in zijn 82e jaar overleed.

Mr Joseph Beer, roemrijk soldaat van de eerste wereldoorlog, die in zijn nette kledij als het ware de vertolking droeg van zijn edel karakter, was een toonbeeld van waardige levenstrant. Herhaaldelijk geroepen tot het voorzitterschap van de jury bij het Assisenhof van Brabant, wist hij zich gewetensvol van deze kiese taak te kwijten.

Mr Yvan Thibaut, plichtbewust advocaat, besteedde onbaatzuchtig aan de sport heel zijn vrije tijd.

Mr Jules Polain bracht de eerste jaren van zijn loopbaan door in de Balie te Luik. Hij was een typisch rechtskundig adviseur, echte specialist in het recht op de handelsvennootschappen. Het verlies van een welbeminde zoon, heldhaftig gevallen tijdens de oorlog, versomberde zijn laatste levensjaren.

Mr Fernand Passelecq, buitengewoon talentvol advocaat, de hoffelijkheid in persoon, werd gedurende 45 jaar door al zijn confraters ten zeerste gewaardeerd. Voorbeeldig werker, eerlijk en rechtschapen, kon deze

voortreffelijke jurist, met zijn bijna onbeperkte ontwikkeling, zonder moeite alle mogelijke kwesties aanpakken. Terecht heeft men van hem geschreven dat hij vrijheidlievend is geweest zijn leven lang.

Gevallen op 4 Januari, al pleitende vóór de 5e kamer van het Hof, heet het dat Mr Fernand Passelecq, evenals zijn zoon, sneuvelde op het veld van eer (13).

Mr Alban Bertrand (14) was gedurende 50 jaar advocaat. Toonbeeld van filiale verkleefdheid, had hij een diepe verering voor zijn oude moeder, die hij bij haar dagelijkse wandeling vergezelde.

Dezelfde dag als Mr Stevens, overleed Mr Edmond Lefevre, een der ouden van de Balie, die grote diensten bewees aan tal van mensen, bij voorkeur aan de eenvoudigen, nederig als hijzelf.

Mr Georges Dupont, specialist in het recht op de onroerende goederen, overleed na een loopbaan van meer dan 50 jaar.

Mr Georges Walckiers, gewezen stagiaire van Mr John Jones.

Mr Charles Poupart, gewezen secretaris bij het Hof van Verbreking, aan wie het geluk te beurt viel zijn zoon substituut procureur des Koning benoemd te zien te Bergen.

Mr Adelin Laurent pleitte gewoonlijk voor de kantongerechten; hij zal het aandenken nalaten van zijn volmaakte rechtschapenheid.

Mr Gaston Collon, gewezen voorzitter van de « Conférence du Jeune Barreau », werd vroegtijdig en brutaal ontruikt aan de zijnen en aan de vriendschap van allen die het geluk hadden hem te kennen.

U hebt de tact en de hoffelijkheid op prijs gesteld van deze uitmuntende pleiter die, daags vóór zijn overlijden, nog steeds zijn beroepsbezigheden waarnam (15).

Mr Louis Lekeu, een der meest bejaarde leden der Balie, eindigde rustig zijn leven op zijn buitengoed.

Mr Alexander Burton bezocht de Balie terwijl hij zich verder inliet met wijsgerige en geschiedkundige studiën, die tal van jonge lieden ten goede kwamen.

Mr Henri Zech, toonbeeld van nauwgezetheid, waarachtigheid en eenvoud, doorstond met bewonderenswaardige moed de ziekte die hem in zijn laatste jaren trof. Hij had echter het groot geluk de opgaande loopbaan van zijn zoon, Mr Maurice Zech, te mogen aanschouwen.

Door zijn levenslust en activiteit dwong de heer Wetsdokter Marcel Heger op 77-jarige leeftijd nog steeds te Brussel de bewondering af van al degenen die hem kenden.

Brengen we een welverdiende hulde aan die grote gerechtsdienaar, voor zijn vedeven beroepsopvatting.

* * *

Namens de Koning, vorder ik het Hof zijn werkzaamheden te hervatten.

(1) 1951, van 1 I tot 15 VII: Ingediende burg. zak.: 1121; gevonniste burg. zak.: 1376; Inged. fisc. zak.: 602; gevonn. fisc. zak.: 225; Inged. corr. zak.: 1096; gevonniste corr. zak.: 1278. — Zelfde periode in 1952: ing. burg. zak.: 1351; gev. burg. zak.: 1938; ing. fisc. zak.: 998; gev. fisc. zak.: 439; ing. corr. zak.: 1322; gev. corr. zak.: 1383.

(2) Burgerlijke rechtspleging, strafrechtspleging, handelsrecht, fiscaal recht, wegcode.

(3) Verslag van de Senaatscommissie. Parl. besch. Zittijd 1926-1927, nr 156, blz. 4.

(4) Wet van 16-24 Augustus 1790 — Titel IV, artikel 4.

(5) Zie Braas — Précis de procédure civile 1945 — T.I. nr 394, blz. 198.

(6) Van Reepinghen en Reyntiens — Formulaire annoté de procédure civile 1935 — T.I. n° 20, noot 1.

(7) Verbr. 9 Mei 1940 — Pas. 1940.1.148.

(8) Eerste verslag van het Comité voor wetgeving — Voorafgaande opmerkingen, hoofdst. I. III. Pas. 1932-42 en Luik 7 April 1933 — Pas. 1933.II.152.

(9) Parl. besch. Senaat — Zittijd 1926-1927 nr 156, blz. 14.

(10) Parl. besch. Senaat — Zittijd 1925-1926 Wetsontwerp nr 238; 1926-1927, verslag nr 156, 1930-1931, verslag nr 94; amendement nr 105, 1931-1932, wetsontwerp nr 49; Parlementaire handelingen, Senaat, Zittijd 1930-1931, blz. 773 en volg. en 797; Zittijd 1931-1932, blz. 155 en volg. en 167.

(11) Burg. Luik 6 April 1933 — Pas. 1934.III.74.

(12) Parlementair besch. — Senaat — Zittijd 1951-1952 nr 266.

(13) Ondervoorzitter, afdeling Bureel voor kosteloze raadpleging 1920-1921. Voorzitter van het Bureel voor kosteloze

raadpleging 1923-1924; 1924-1925; Belast met het onderwijs der beroepsregelen 1925-1926; Lid der Boekerijcommissie 1930-1931 à 1936-1937; Lid van de Raad der advocatenorde 1923-1924; 1924-1925; 1925-1926.

(14) Bijzitter in het Bureel voor kosteloze raadpleging 1906-1907.

(15) Bijzitter in Bureel voor kosteloze raadpleging 1930-31, 31-32, 32-33. Ondervoorzitter van de 5de afdeling in het Bureel v. kost. raadpl. 1934-1935. Voorzitter van de 5de afd. in het Bureel v. kost. raadpl. 1936-1937. Lid van de raad der advocatenorde 1935-36, 36-37, 37-38.

RECHTSPRAAK

HOF VAN VERBREKING

2e Kamer. — 17 Maart 1952.

Voorzitter : M. Wouters.

Raadsheer-verslaggever: M. Anciaux Henry de Faveaux.
Eerste advocaat-generaal: M. Hayoit de Termicourt.

Apothekers. — De afwijzing van een verzoek om inschrijving op de lijst der Orde der Apothekers is niet een straf in de zin van art. 2 van het W.v.S.

De afwijzing van het verzoek om ingeschreven te worden op de lijst van de Orde der Apothekers is niet een straf in de zin van art. 2 van het Wetboek van Strafrecht, maar een maatregel tot bescherming van de waardigheid van deze orde, maatregel die mag toegepast worden zelfs wegens een voor de afkondiging der wet van 19 Mei 1949 begane fout, indien de gevolgen van deze fout zich blijven voordoen na de inwerkingtreding van voormelde wet.

Petré Georges.

Gelet op de bestreden beslissing, de 14 December 1951 gewezen door de Gemengde Raad van Beroep van de Orde der Apothekers;

Over het eerste middel :

Schending van artikel 2 van het Burgerlijk Wetboek doordat de bestreden beslissing door verwerping van het verzoek om inschrijving op de lijst der Orde van de Apothekers op grond van de door de aanlegger van 1940 tot 1944 gepleegde feiten aan de wet van 19 Mei 1949 een terugwerkende kracht heeft toegekend en aldus de nieuwe wet op oude feiten heeft toegepast, terwijl het in het Burgerlijk Wetboek neergeschreven principe van de niet-retroactiviteit der wet op alle wetten toepasselijk is; *en over het tweede middel :* schending van artikel 2 van het Wetboek van Strafrecht, doordat de bestreden beslissing door afwijzing van het litigieuze verzoek om inschrijving aan de aanlegger een schandstraf in de ruime zin van het woord heeft opgelegd, vermits deze verwerping, zoals de schrapping en de schorsing, voor hem die daarvan het voorwerp is, de professionele dood betekent, en de uitgever door dezelfde procedure als in strafzaken voor te schrijven deze maatregelen als echte straffen heeft aangezien, terwijl de feiten, waarop de beslissing alleen steunt, gepleegd werden vooraleer deze straf door de wet van 19 Mei 1949 voorzien werd :

Overwegende enerzijds dat de verwerping van het verzoek om inschrijving op de lijst der Orde der Apothekers niet een straf uitmaakt in de zin van het woord in artikel 2 van het Wetboek van Strafrecht, maar een maatregel tot vrijwaring der waardigheid van deze orde, maatregel welke mag getroffen worden zelfs wegens een voor de afkondiging der wet van

19 Mei 1949 begane fout, indien de gevolgen van deze fout zich blijven voordoen na de inwerkingtreding van deze wet ;

Overwegende anderzijds dat de bestreden beslissing releveert dat, zo de feiten door de aanlegger gepleegd werden voor de inwerkingtreding der wet van 19 Mei 1949, hun zedelijke gevolgen thans nog hun dader schandvlekken en dat zij met de waardigheid van het beroep onverenigbaar zijn : dat de bestreden beslissing, welke de wet van 19 Mei 1949 op aanlegger toepast, aan deze wet geen terugwerkende kracht heeft toegekend ;

Dat de twee middelen in rechte niet opgaan ;
En overwegende dat de substantiële of op straf van nietigheid voorgeschreven rechtsvormen werden nageleefd en de beslissing overeenkomstig de wet is ;

Om deze redenen,

Verwerpt de voorziening ;

Veroordeelt de aanlegger tot de kosten.

HOF VAN VERBREKING

2e Kamer. — 31 Maart 1952.

Voorzitter : M. Wouters.

Raadsheer-verslaggever: M. Anciaux Henry de Faveaux.
Advocaat-generaal : M. Colard.

1. Verbreking. — Ontvankelijkheid. — Rechtsvraag of feitelijke vraag. — Invloed van de verbreking van de uitspraak op de vordering van de burgerlijke partijen op de veroordeling van de burgerlijk aansprakelijke partij.

2. Onrechtmatige daad. — Invloed van na de schadeveroorzakende daad ingetreden gebeurtenis, die het door de burgerlijke partij geleden nadeel vermindert, op de begroting der verschillende schadevergoeding.

1. Het middel, waarbij wordt aangevoerd, dat het bestreden arrest ten onrechte weigert, met het oog op de begroting van de schade, rekening te houden met het overlijden der burgerlijke partij, weduwe van het slachtoffer van het ongeval, athans dat het bestreden arrest onvoldoende is gemotiveerd en tegenstrijdige beweegreden behelst, wat met een gebrek aan motivering gelijkstaat, werpt rechtsvragen op en niet vragen van louter feitelijke aard. Het is derhalve in cassatie ontvankelijk.

De verbreking van het bestreden arrest, wat betreft de op de vordering van de burgerlijke partijen gewezen beslissing, brengt binnen dezelfde grenzen de cassatie mede van de hoofdelijke veroordeling van de burgerlijk verantwoordelijke partij, daar deze laatste veroordeling zonder voorwerp is geworden.

2. Bij de begroting van de vergoeding, die toegekend

dient te worden voor de door een misdrijf veroorzaakte schade, kan geen rekening gehouden worden met latere gebeurtenissen, die niets te maken hebben met het misdrijf of met het daardoor ontstane nadeel, gebeurtenissen welke de toestand van de benadeelde mochten verbeterd of verzwaaard hebben. Er moet dus wel rekening worden gehouden met een gebeurtenis, die van invloed geweest is op het nadeel, waarvan de burgerlijke partij het herstel vorderde (in casu het overlijden van deze laatste).

De Croyer Claude en Florimond t/Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen.

Gelet op het bestreden arrest, de 29 Juni 1951 gegeven door het Hof van Beroep te Brussel;

1. Voor zoveel de voorzieningen gericht zijn tegen de beslissing op de publieke vordering, gewezen:

A. Aangaande de door Decroyer Claude, verdachte, ingestelde voorziening;

Overwegende dat de substantiële of op straf van nietigheid voorgeschreven rechtsvormen werden nageleefd en dat de beslissing overeenkomstig de wet is;

B. Aangaande de door Decroyer Florimond, burgerlijk verantwoordelijke partij, ingestelde voorziening;

Overwegende dat uit de aan het Hof overgelegde stukken niet blijkt, dat deze voorziening aan het Openbaar Ministerie betekend werd;

dat zij dus niet ontvankelijk is (artikel 418 van het Wetboek van Strafvordering);

II. Voor zoveel de voorzieningen gericht zijn tegen de op de vorderingen van de burgerlijke partijen gewezen beslissingen;

A. Wat de door Decroyer Claude ingestelde voorziening betreft 1) tegen de burgerlijke partijen Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen en Buisigny François en tegen de burgerlijke partijen Levecq Georgette, echtgenoten Pirlot-Levecq en Levecq Maurice, in eigen naam handelende;

Overwegende dat de aanlegger geen middel aanhaalt tot staving van zijn voorziening tegen de op de vorderingen dezer burgerlijke partijen gewezen beslissing en dat het Hof er ambtshalve geen opwerpt;

2) tegen de burgerlijke partijen Levecq Georgette, echtgenoten Pirlot-Levecq en Levecq Maurice, handelende in hoedanigheid van erfgenamen van hun moeder Vandois Elise;

Over het enig middel: schending van de artikelen 1382 van het Burgerlijk Wetboek en 97 der Grondwet doordat het bestreden arrest de aanleggers veroordeeld heeft om als schadevergoeding aan elk der verweerders in hun hoedanigheid van erfgenamen van hun moeder, Vandois Elise, een som van 87.471 frank te betalen tot herstel van het stoffelijk nadeel, door deze laatste ondergaan wegens het verlies van de bedrijfsinkomsten van haar man, overleden ten gevolge van een ongeval, waarvoor de eerste aanlegger verantwoordelijk werd verklaard, door deze stoffelijke schade te berekenen op grond van de waarschijnlijke duur van het leven naar de sterftetabels, zo van het slachtoffer als van mevrouw Vandois en door te weigeren rekening te houden met het feit, door de eerste rechter vastgesteld en door het bestreden arrest aangenomen, dat mevrouw Vandois acht maanden na het afsterven van haar man overleden is; — om de enige reden dat dit overlijden, welk staat buiten het ten laste van de eerste aanlegger gelegde strafrechtelijk feit, niet in aanmerking kan genomen worden voor de bepaling der bestanddelen van het daaruit voortvloeiend nadeel, zulks terwijl de eiser op de vergoeding van de gevolgen van een andermans fout slechts recht heeft op het herstel van de stellige schade, wel-

ke hij ondergaan heeft ten gevolge van deze fout, terwijl de door Vandois Elise ingevolge derving van de bedrijfsinkomsten van haar man, geleden schade maar zeker was ten belope van de lonen, waarvan zij genoten zou hebben tot haar eigen overlijden, d.i. gedurende 8 maanden, terwijl daarentegen uit dit overlijden met zekerheid blijkt, dat zij na de datum van dit overlijden geen uit de derving van loon voortspruitend nadeel meer heeft kunnen ondergaan noch geleden heeft; zulks terwijl het arrest aan de verweerders dus een schadevergoeding heeft toegekend, welke overeenkomt met een nadeel, dat niet alleen niet bewezen is maar waarvan bewezen is dat het niet bestaan heeft; terwijl het verder in alle geval tegenstrijdig is terzelfder tijd te beslissen, dat mevrouw Vandois slechts 8 maanden haar man heeft overleefd en het litigieuze ongeval haar een stoffelijk nadeel gedurende 19 jaar heeft doen ondergaan, terwijl eindelijk deze strijdigheid in de beweegredenen gelijk staat met gebrek aan de door artikel 97 der Grondwet vereiste motivering.

Over de grond van niet-ontvankelijkheid:

Overwegende dat de verweerders staande houden dat het middel niet ontvankelijk is in zover het aan het Hof vraagstukken van louter feitelijke aard voorstelt, waarover de rechter over de grond definitief heeft beslist;

Overwegende dat het middel beweert, dat het arrest ten onrechte weigert met het oog op de beraming van de schade rekening te houden met het overlijden van de burgerlijke partij, Vandois Elise, weduwe van het slachtoffer van het ongeval, althans aan het arrest verwijt onvoldoende gemotiveerd te zijn en tegenstrijdige beweegredenen te behelzen, wat met een gebrek aan motivering gelijkstaat; dat het middel dus rechtsvragen opwerpt;

Dat de grond van niet-ontvankelijkheid niet kan aangenomen worden;

Over het middel:

Overwegende dat het bestreden arrest, na vastgesteld te hebben dat de weduwe van het slachtoffer, die zich in eigen naam burgerlijke partij had gesteld, op 24 Mei 1950 is overleden, hierop wijst dat «indien de toestand van Vandois Elisa ontstaan door het overlijden van het slachtoffer, haar echtgenoot, naderhand veranderde ten gevolge van haar eigen dood, deze wijziging staat buiten de ten laste van verdachte gelegde strafrechtelijke daad en dus niet in aanmerking kan genomen worden ter vaststelling der bestanddelen van het daaruit voortvloeiend nadeel»;

Overwegende dat bij de beraming van de vergoeding, welke dient toegekend te worden als herstel van het door een misdrijf veroorzaakte nadeel geen rekening kan gehouden worden met latere gebeurtenissen, welke de toestand van de benadeelde persoon zouden verbeterd of verzwaaard hebben;

Overwegende dat de rechter over de grond, die er zich bij beperkt te beslissen, dat het overlijden van de burgerlijke partij Vandois Elise, weduwe van het slachtoffer van het litigieuze ongeval, staat buiten het ten laste van verdachte Decroyer Claude bewezen verklaarde misdrijf, zonder bovendien na te gaan of dit overlijden ja dan neen van invloed is op het nadeel, waarvan deze burgerlijke partij de herstelling vorderde, het bestreden dispositief alzo niet heeft kunnen rechtvaardigen en de in het middel bedoelde wetsbepalingen heeft geschonden;

B. Aangaande de door Decroyer Florimond, burger-

lijk verantwoordelijke partij, ingestelde voorziening ;

Overwegende dat uit de aan het Hof overgelegde stukken niet blijkt, dat deze voorziening betekend is aan de burgerlijke partijen, waartegen zij gericht is ; dat, de voorziening dienvolgens niet ontvankelijk is (artikel 418 van het Wetboek van Strafvordering) ;

Maar overwegende dat de verbreking van de beslissing, gewezen op de vordering van de burgerlijke partijen Levecq Georgette, echtgenoten Pirlot-Levecq en Levecq Maurice, handelende in hoedanigheid van erfgenamen van hun moeder, Vandois Elise, in dezelfde perken de verbreking medebrengt van de hoofdelijke veroordeling, uitgesproken ten laste van de burgerlijk verantwoordelijke partij, daar deze veroordeling zonder voorwerp is geworden ;

Om deze redenen,

Verbreekt het bestreden arrest, doch enkel in zover het de aanleggers solidair veroordeelt om aan elk der verweerders Levecq Georgette, Levecq Gisèle, echtgenote Pirlot en Levecq Maurice, handelende in voormelde hoedanigheid, de som van 87.471 frank en de gerechtelijke interesten op deze sommen te betalen en in zover het over de kosten betreffende de burgerlijke vorderingen van deze verweerders uitspraak doet ;

Beveelt dat dit arrest zal overgeschreven worden in de registers van het Hof van Beroep te Brussel en dat melding er van zal gemaakt worden op de kant van de gedeeltelijk vernietigde beslissing ;

Veroordeelt Decroy Florimond, burgerlijk verantwoordelijke partij, tot de kosten van zijn voorziening, legt de 3/4 der andere kosten ten laste van de aanleggers en het overblijvenden vierde ten laste van de verweerders Levecq Georgette, Levecq Gisèle, echtgenote Pirlot en Levecq Maurice ;

Verwijst de aldus beperkte zaak naar het Hof van Beroep te Luik.

NOOT : Aan de invloed van een na de schadeveroorzakende daad ingetreden gebeurtenis, die het door de burgerlijke partij geleden nadeel vermindert, op de begroting der verschuldigde schadevergoeding, zie men het advies van advocaat-generaal Delahaye voor Hof Gent 14 November 1949, R.W. 1949-50, 645 v.v. en de daarin aangehaalde rechtspraak en literatuur.

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

6e Kamer. — 1 Februari 1952.

Voorzitter : M. Eyben.

Raadsheren : M.M. Malgaud en Schilling.

Advocaat-generaal : M. Van der Perren.

Advocaten : Mrs Van Cauter, Symons en Peeters.

Arbitrage. — Scheidsrechterlijk beding. — Eis in vrijwaring. — Eis tot gemeenverklaring. — Onbevoegdheid van de rechterlijke macht.

Wanneer de wet bepaalt dat de rechter, die van de hoofdvordering kennis neemt, ook bevoegd is om kennis te nemen van de eis in vrijwaring, zo is deze wetsbepaling niet van openbare orde en werkt derhalve niet bij het bestaan van een scheidsrechterlijk beding, dat op alle uit een overeenkomst ontstane geschillen slaat. In dergelijk geval heeft de Rechter geen macht om van de eis in vrijwaring kennis te nemen, daar alleen het scheidsgerecht daartoe bevoegd is.

De Rechter is evenmin bevoegd om kennis te nemen van een vordering tot bindendverklaring van het vonnis in de hoofdzaak tegen iemand, die partij is bij het scheidsrechterlijk beding; immers zou deze bindendverklaring laatstgenoemde betrekken voor een rechter, die te zijnen aanzien geen rechtsmacht bezit.

N. V. Belgische Leeuw t/ Strauwen en Vrancken en Strauwen t/ N. V. Belgische Leeuw en Vrancken.

Gezien in regelmatige vorm de uitgifte van het vonnis op 7-3-1950 gewezen door de Rechtbank van eerste aanleg te Leuven ;

Overwegende dat de beroepen binnen de wettelijke termijn en in de wettelijke vorm ingesteld werden en als verknocht te worden samengevoegd ;

Overwegende dat, wat de hoofdeis betreft, de eerste Rechter bij zijn laatste vonnis slechts het bedrag van de schadevergoeding moest vaststellen ;

dat hij terecht geoordeeld heeft, dat de materiële en de morele schade tot een enkele vergoeding moesten leiden ; dat de schatting daarvan nochtans dient te worden teruggebracht tot de som van 35.000 frank ; dat voorts de schadeposten van 1.446 en 870 frank juist beoordeeld werden ;

dat geen bepaalde opwerpingen tegen de redenering van de eerste Rechter gericht werden ;

dat derhalve aan geïntimeerden toekomt $35.000 + 1.446 + 870 = 37.316$ frank ;

Overwegende, wat betreft de tegen appellante gericht e eis, dat door het Hof van Verbreking beslist werd dat, wanneer de wet bepaalt dat de rechter, die van de hoofdeis kennis neemt, ook bevoegd is om over de eis in vrijwaring te vonnissen, deze wetsbepaling niet van openbare orde is en bijgevolg geen uitwerking heeft tegen het scheidsrechterlijk beding, dat op alle uit een contract spruitende geschillen slaat (zie arrest van 20 Juni 1946 inzake « La Belgique c. Paes-huys en La Patriotique » ;

dat derhalve de eerste Rechter geen rechtsmacht had om van de eis in vrijwaring kennis te nemen, daar alleen het scheidsgerecht daartoe bevoegd was ;

Overwegende dat dienvolgens insgelijks ten onrechte gevorderd werd het vonnis in de hoofdzaak bindend te horen verklaren tegen appellante ; dat indien dit vonnis een bindende kracht, welke deze ook weze, mocht hebben tegenover appellante, deze hierdoor betrokken zou worden voor een rechtbank, die jegens haar geen rechtsmacht bezit ;

Om deze redenen :

Het Hof, gezien art. 24 der wet van 15 Juni 1935 ; Gehoord ter openbare zitting de heer Van Der Perren, advocaat-generaal, in zijn advies,

Alle andere besluiten verwerpende,

Ontvangt de beroepen, voegt ze samen ;

Beslissende over de hoofdeis ; Bevestigt het bestreden vonnis met de enkele wijziging, dat het bedrag van de veroordeling teruggebracht wordt op 37.316 fr.

Beslissende over de tegen de N. V. Belgische Leeuw, appellante, gericht e eis. Doet het bestreden vonnis te niet,

Wijzigende, ontzegt aan geïntimeerde Strauwen zijn vordering ;

Stelt appellante buiten het geding zonder kosten ;

Verwijst geïntimeerde Strauwen in de kosten van deze vordering en verwijst hem in de kosten van hoger beroep.

NOOT. — Zie in dezelfde zin als bovenstaand arrest :

Verbreking, 20 Jan. 1946 — Journ. Trib. 1946, 471 met noot van Alfred Bernard; Rechth. Luik, 27 Mei 1949, Jur. Liège, 1949, p. 306; Rechth. Leuven, 2 Februari 1950, RW. 1949-1950, 1123.

Wat de gemeenverklaring van een vonnis betreft : Hof van Beroep Brussel, 28 Januari 1950, RW. 1949-1950, 1276; René Piret : De la Compétence du Tribunal saisi de l'action principale à connaître de l'action en déclaration en jugement commun dirigée contre un tiers, Jurisprudence Bruxelles, 1928, 289.

HOF VAN BEROEP TE GENT

2e Kamer. — 18 Februari 1952.

Voorzitter : M. Verougstraete.

Raadsheren : M.M. Louveaux en Moeneclaeys.

O.M. : M. Matthys, subst. Procureur-generaal.

Advocaten : Mrs Smetryns en Lagae.

Bevoegdheid. — Uitzetting uit zonder recht bewoonde plaatsen. — Strekking van art. 3, 1° van de wet op de bevoegdheid. — Beperkende uitlegging van de bevoegdheid van de vrederechter. — Bevoegdheid van de rechter in kortgeding, wanneer de uitzetting geen verband houdt met pacht of huur.

De krachtens artikel 3, 1° van de wet van 25 Maart 1876, gewijzigd bij K. B. van 13 Januari 1935, aan de vrederechter toegekende bevoegdheid moet op beperkende wijze worden uitgelegd.

Onder de werking van de wet van 25 Maart 1876 vielen onder de bevoegdheid van de vrederechter alleen die geschillen tussen huurders en verhuurders, welke de uit hun overeenkomst voortvloeiende verbintenissen tot voorwerp hadden. De wetgever van 1935 heeft nooit de bedoeling laten blijken, dat hij van deze regel wilde afwijken; doordat hij artikel 7 van de wet van 25 Maart 1876 wilde afschaffen, heeft hij alleen de bijzondere bevoegdheid van de vrederechter t.a.v. die geschillen, ook wanneer de titel betwist is, willen uitbreiden.

Ook uit de implicite afschaffing van artikel 11 der wet van 25 Maart 1876 (zie het verslag aan de Koning, dat aan het K. B. van 13 Januari 1935 voorafgaat) mag worden afgeleid, dat de vrederechter ter zake van uitzetting uit zonder recht bewoonde plaatsen alleen bevoegd is wanneer de vordering verband houdt met een al dan niet betwiste pacht of huur. De andere gevallen van uitzetting, die generlei verband houden met pacht of huur, behoren bij hoogdringendheid tot de bevoegdheid van de rechter in kortgeding.

J. G. t/ P.V.B.A. O. E. en J. W.

Advies van het O.M.

Het tijdig, rechtsgeldig en ontvankelijk beroep van vrouw G..., weduwe Kanel De W..., landbouwster te E..., betreft het rechtsmiddel door haar ingesteld tegen een beschikking op tegenspraak dd. 6 December 1951, tussen partijen uitgesproken door de heer Voorzitter van de Rechtbank van eerste aanleg te Gent, zetelend in kortgeding, waarbij, op vordering van de geïntimeerden, de onmiddellijke uitzetting van appellant gelast werd uit, en de vrije toegang van geïntimeerden verleend werd tot, een aan hem, bij akte dd. 11 September 1951, door wijlen de echtgenoot van appellante, De W... Karel, verkochte hoeve met

landeren, gelegen te W... en te E..., mits de prijs van 690.000 fr.

Appellante heeft immers, na het overlijden van haar echtgenoot (20 September 1951), geweigerd het door haar man enkele dagen vroeger verkochte erf ter vrije beschikking van de kopers te stellen, beweerde dat bedoelde verkoop verricht werd door haar overleden man, met de medeplichtigheid van de kopers en tengevolge ener grove beroepsschuld van de optredende notaris, tot bedrieglijke inkorting van haar rechten van enige erfgename van haar echtgenoot, krachtens schenking bedongen bij haar huwelijkscontract dd. 25 Juli 1935.

Haar inzicht bedoelde verkoop, op grond van artikel 1167 van het B. W., nietig te doen verklaren, heeft appellante trouwens, op 2 October 1951, uitdrukkelijk te kennen gegeven, door dagvaarding van de kopers — huidige geïntimeerden — en van de optredende notaris, voor de Rechtbank van eerste aanleg te Gent, ten einde deze nietigverklaring te horen uitspreken.

Ten overstaan van deze houding, en daar het bedrag van de verkoopprijs van het erf ter beschikking gehouden werd van appellante, wijl de tweede geïntimeerden zelf hun landbouwbedrijf te Westvleteren vóór 25 December 1951 moesten verlaten, hebben de geïntimeerden de weigering van appellante de hofstede en landerijen te W...-E... te ontruimen, als een loutere feitelijkheid beschouwd, waaraan door de rechter in kortgeding bij wijze van uitzetting van appellante onverwijld een einde diende gesteld.

Zowel vóór de eerste rechter als vóór het Hof, heeft appellante de onbevoegdheid «ratione materiae» van de rechter in kortgeding opgeworpen, beweerde dat, ingevolge artikel 3, 1° der wet op de bevoegdheid, alleen de vrederechter bevoegd is in zake vordering tot uitzetting uit zonder recht noch titel bewoonde of bezette onroerende goederen, en dat derhalve alle feitelijkheden, die daarmede verband houden, aan de bevoegdheid van de rechter in kortgeding ontsnappen.

1) *Wat de bevoegdheid «ratione materiae» van de rechter in kortgeding betreft :*

Luidens artikel 2 van het K. B. n° 63, dd. 13 Januari 1935, dat het artikel 3, 1° der wet dd. 25 Maart 1876 vervangen heeft, is de vrederechter bevoegd, om kennis te nemen in hoogste aanleg tot een waarde van 1.000 fr. (thans 2.000 fr. sedert de wet dd. 20 Maart 1948, artikel 2), en in eerste aanleg zonder waardebeperking, o.m.: van de geschillen ter zake van landpacht en huishuur, veepacht en garfpacht, van de vorderingen tot betaling van vergoedingen voor bebouwing en tot uitzetting uit zonder recht bewoonde plaatsen, alsmede van de vorderingen tot geldigverklaring of tot opheffing van pandbeslag.

Welke is de zin en de strekking van deze bepaling?

M.a.w.: verleent de aldus gewijzigde tekst van artikel 3, 1° bevoegdheid aan de vrederechter in geval de vordering tot uitzetting uit zonder recht bewoonde plaatsen alleen en uitsluitend aangelegenheden betreft die het bestaan van een huishuur of pacht of van een beweerde of betwiste pacht of huishuur in het gedrag brengen, ofwel heeft bedoelde tekst een algemene strekking, en is hij van toepassing telkens het om een uitzetting gaat buiten elke verhouding van landpacht of huishuur van de zonder recht bewoonde plaats?

Het blijkt vooreerst geen twijfel te lijden dat, alhoewel het K.B. n° 63, dd. 13 Januari 1935, het artikel 11, 1° der wet op de bevoegdheid niet uitdrukkelijk heeft afgeschaft, deze bepaling nochtans door het artikel 2

van voormeld K. B. impliciet vervallen is. Het verslag aan de Koning, dat dit K.B. voorafgaat (zie Staatsblad dd. 20 Januari 1935, blz. 254), verklaart inderdaad :

« Door de toekenning aan de vrederechter van de kennisneming van al de geschillen in zake huur- overeenkomsten en vorderingen tot uitzetting, wordt een einde gemaakt aan de toepassing van artikel 11 der wet, waarbij aan de voorzitter van de Rechtbank bevoegdheid gegeven wordt om, bij wijze van kort- geding, voorlopig kennis te nemen van alle ver- zoeken tot uitzetting « tegen de huurders, hetzij ter zake van het verstrijken van de huurovereen- komst, hetzij ter zake van niet-betaling van de huurprijs wanneer de vorderingen niet onder de bevoegdheid van de vrederechters vallen. »

» Het besluit wijzigt echter niet, door een uitdrukke- lijke bepaling, artikel 11 der wet op de bevoegdheid; » de inrichting van de rechtsmacht in kortgedingen zal » inderdaad later door nieuwe bepalingen geregeld » worden. » (Zie ook in die zin : Noot van A. Braas, onder Vreder. Herstal, 9 Februari 1938, B. J. 1938, kol. 348-349.)

Op het eerste zicht kan men aldus ertoe geneigd zijn de bepaling van het nieuw artikel 3, 1° der wet op de bevoegdheid te beschouwen als zijnde in deze wet ingelast ten einde het artikel 11, 1° derzelfde wet te vervangen, met het gevolg dat alleen waar de vordering tot uitzetting uit zonder recht bewoonde plaatsen verband houdt met een, betwiste of niet betwiste, landpacht of huishuur, de vrederechter be- voegd is, de andere gevallen van uitzetting buiten elke verhouding van landpacht of huishuur, vallende, bij onverwijlde spoed, onder de bevoegdheid van de rechter in kortgeding.

Wat deze zienswijze bovendien blijkt te moeten verstevigen is niet enkel de vaststelling dat de be- doelde vorderingen tot uitzetting in de tekst zelf van het nieuwe artikel 3, 1° ingelast werden tussen ener- zijds al de geschillen betreffende de landpacht en huishuur, en anderzijds de vorderingen tot geldigver- klaring of opheffing van pandbeslag, maar ook het feit dat het hierboven bedoelde verslag aan de Koning uitdrukkelijk verwijst naar het op 25 Januari 1934 door de Minister van Justitie in de Kamer van Volks- vertegenwoordigers neergelegde wetsontwerp betref- fende de bevoegdheid en de aanleg in burgerlijke en handelszaken (zie Parlem. Besch., Kamer, Gewone Zitting 1933-1934, n° 91) en vooral naar het, uit naam der Commissie voor de Justitie en de Burgerlijke en Strafrechtelijke Wetgeving, door de heer Van Dievoet, op 21 Juni 1934, uitgebracht verslag. (Zie Parlem. Besch. Kamer, Gewone Zitting 193-1934, n° 239.)

« De regering — zo luidt het verslag aan de Koning » dat het K. B. dd. 13 Januari 1935 voorafgaat — heeft » zich in ruime mate door dat verslag laten leiden » bij het opmaken van de tekst van het ontwerp dat » zij de eer heeft Uwe Majesteit ter goedkeuring voor » te leggen. Het door de heer Van Dievoet opgemaakt » verslag behoudt zijn volledige betoogtrant, wat dit » besluit betreft; het is de toelichting er van... » (Zie Staatsblad, dd. 20 Januari 1935, blz. 252.)

Welnu, dit verslag van de heer Van Dievoet, waar het de voorgestelde uitbreiding van de bevoegdheid van de vrederechter nader onderzoekt, verklaart (zie Parlem. Besch., Kamer, Gewone Zitting 1933-1934, blz. 7) :

« Voortaan zou de vrederechter dus kennis nemen » van de vorderingen tot betaling van huren en » pachten, van de opzeggingen, van de eisen tot huur- » verbreking, van de uitzettingen en van de eisen tot » geldigverklaring of opheffing van pandbeslag (be- » houdens voor deze laatste, de beperking van arti-

» kel 6), van de herstellingen, zowel deze opgelegd » door de huurovereenkomst als die voorzien bij de » wet, van de beschadigingen en de verliezen, ten laste » gelegd van de huurder, van de vergoedingen ver- » schuldigd aan de huurder, om welke reden het ook » zij, en van alle vorderingen, welke ook, betreffende » de huurovereenkomsten. Hij zou er kennis van » nemen, welke ook het bedrag van de huur of pacht » zij, en zelfs indien er betwisting omtrent de titel » moest bestaan. »

Nochtans, bij vergelijking van de tekst van het nieuw artikel 3, 1°, die alsdan door de Commissie voor- gesteld werd met de tekst van diezelfde bepaling zoals hij gewijzigd werd bij artikel 2 van het K. B. dd. 13 Januari 1935, stelt men dadelijk vast dat de uit- breiding van de bevoegdheid van de vrederechter tot « de rechtsvorderingen tot uitzetting uit zonder recht bewoonde plaatsen » aan voormelde Commissie nooit onderworpen werd en haar verslaggever derhalve des- aangaande geen voorlichting heeft moeten verschaffen, zodat ten slotte, aangaande die bepaalde uitbreiding van bevoegdheid, de beschouwingen van het verslag van de heer Van Dievoet weinig of niet dienend zijn ter zake.

Inderdaad deze uitbreiding van bevoegdheid van de vrederechter tot « de rechtsvorderingen tot uitzetting uit zonder recht bewoonde plaatsen » werd, uitsluitend op initiatief der regering, in de nieuwe tekst van artikel 3, 1° (artikel 2 van het K. B. dd. 13 Januari 1935) ingelast, en in het verslag aan de Koning als volgt voorgelicht (Staatsblad, dd. 20 Januari 1935, blz. 254) :

« Hetzelfde artikel 2 wijzigt artikel 3 der wet op » de bevoegdheid; het vult 1° van dat artikel 3 aan » door de toewijzing aan de vrederechter van de kennis- » neming van... de vorderingen tot uitzetting uit de » woongelegenheden die zonder recht werden bewoond. » De verschillende, door de aldus aangevulde bepaling » opgesomde vorderingen, vloeien voort uit rechtsver- » houdingen of toestanden, die soms moeilijk uit elkaar » te onderscheiden zijn. Best neemt de vrederechter » kennis van ieder van hen. »

Wanneer men derhalve, de aangelegenheid aan de hand der voorbereidende werken nagaat, kan men ertoe geleid worden te besluiten dat de bepaling van artikel 2 van het K. B. dd. 13 Januari 1935 ten slotte aan de vrederechter bevoegdheid heeft verleend nopens de rechtsvorderingen tot uitzetting van zonder recht noch titel bewoonde plaatsen, niet enkel in geval van erkende of betwiste pacht- of huishuurovereenkomst, maar ook in om het even welk ander geval, waar de bezetting of de bewoning gesteund is op een ander rechtsverband, contract of overeenkomst. (Zie o.m.: Vreder, Brussel (II), 21 Juni 1935, J. J. P. 1937, blz. 129; Vreder. Herstal, 9 Februari 1938, B. J. 1938, kol. 345 en de noot van A. Braas; vreder. Luik (II), 26 Juni 1949, Jur. Liège 1949-1950, blz. 29.)

Een zulkdanig besluit blijkt heel wat te volstrekt, en zij die menen in de rechtsleer de bevestiging ervan te vinden — meer bepaald in het werk van R. Van Lennep, « Het Kortgeding », 1951, blz. 84 en 85 — zullen nochtans toegeven dat deze auteur zijn besluit omtrent de bevoegdheid van de vrederechter in zake rechtsvorderingen tot uitzetting, waar hij beweert dat « alle feitelijkheden die verband houden met huur » en bezetting van onroerende goederen, aan de be- » voegdheid van de president ontsnappen », nochtans heeft moeten beperken of schakeren, waar hij o.m. verder (op. cit., blz. 606 en 607) doet uitschijnen dat geschillen nopens krenkingen van het eigendomsrecht buiten elke verhouding van huur, als feitelijkheden

(d.w.z. de krenkingen van een vaststaand recht voort-spruitend uit een rechtstitel), onder de bevoegdheid vallen van de rechter in kortgeding, indien onverwijld spoed voorhanden is; immer, «men mag — zo zegt hij — huur en bezetting niet verwarren»; en tot staving daarvan haalt Van Lennep een beschikking aan van de heer Voorzitter van de Rechtbank van Antwerpen, zetelend in kortgeding, dd. 17 December 1946 (R. W. 1946-1947, kol. 849) (pleiters: De Meyer en Van Lennep), waarbij deze magistraat de rechter in kortgeding bevoegd verklaarde de uitdrijving te bevelen van een opgezegde bediende uit de plaatsen die hij van zijn werkgever, krachtens de gesloten arbeidsovereenkomst, betreft, van zodra hij de hoogdringendheid van de gevraagde maatregel erkent, en ongeacht de tussen partijen bestaande betwistingen.

In hetzelfde geval had de vrederechter van het kanton Berchem zich onbevoegd verklaard op grond dat, ter zake de bezetting der bewoonde plaatsen, niet steunende op een erkende of betwiste huurovereenkomst, de bepalingen voorzien bij artikel 2 van het K. B. dd. 13 Januari 1935 niet van toepassing zijn om te kennen omtrent de eisen tot uitdrijving «uit plaatsen bezet zonder recht».

Een ander auteur — Braas, «Précis de Procédure Civile», B. I, 3e uitg., 1944, blz. 247-248, n° 485 in fine — is bij de beoordeling van de strekking van het nieuw artikel 3,1° der wet op de bevoegdheid evenzo voorzichtig en genuanceerd:

«Dépassant le cadre du bail — zo schrijft hij — dans lequel il détient pleine juridiction, le juge de paix peut ordonner des expulsions pour d'autres motifs. Mais, puisque sa juridiction, est en quelque sorte substituée à celle du président des référés, on doit décider par analogie avec ce qui concerne cette dernière qu'il serait incompétent si le défendeur prétendait occuper les lieux en vertu d'un contrat, par exemple d'une vente, dont la connaissance excéderait le cadre de ses attributions.

» En résumé, les termes «demandes en expulsion de lieux, peuvent viser toutes sortes d'éventualités; mais ils ne s'appliqueront avec une pleine efficacité qu'en matière de baux et aussi dans les cas rentrant dans la compétence ordinaire du juge de paix telle que la définit l'article 2.»

Op grond van deze beschouwingen ontleend aan de leer van twee gezaghebbende auteurs, kan men niet nalaten vast te stellen dat, in zake rechtsvorderingen tot uitzetting uit zonder recht bewoonde plaatsen, het bevoegdheidscriterium tussen de vrederechter en de rechter in kortgeding toch niet zeer duidelijk te voorschijn komt.

Het principe in acht genomen dat een wettelijke bepaling, die, zoals artikel 2 van het K. B. dd. 13 Januari 1935, in afwijking van het gemeen recht, de bevoegdheid «ratione materiae» van een bijzondere rechtbank zoals de vrederechter uitbreidt, «stricto sensu» dient verklaard en toegepast te worden, zijn wij de mening toegedaan dat de opgeworpen bevoegdheidskwestie steeds blijft afhangen van het feit of er al dan niet betwisting van titel is.

Immers: a) Ofwel verweerder, die als bewoner zonder recht — en dus zonder titel — tot uitzetting gedagvaard werd, beroept zich op een recht dat door de eiser betwist wordt, maar dat niet klaarblijkend niet bestaande is.

Indien het in betwisting zijnde recht een waarde heeft van meer dan 10.00 fr., zal de vrederechter zich principieel onbevoegd moeten verklaren, vermits in dat geval de rechtsvordering tot uitzetting ingesteld is tegen een bewoner die zich beroept op een recht,

dat het voorwerp uitmaakt van een geschil, hetwelk de vrederechter, principieel onbevoegd is om te beslissen.

De rechtsvordering tot uitzetting zal echter, wel in geval van onverwijld spoed, onder de bevoegdheid vallen van de rechter in kortgeding, behalve indien het betwiste recht op een pacht- of huurovereenkomst steunt, op een garf- of veepacht, op een mede-eigendom of op een dienstverhuring die aan de vereisten van het artikel 2, 6° van het K. B. dd. 13 Januari 1935 voldoet, kortom, wanneer het betwiste recht binnen de buitengewone bevoegdheid van de vrederechter valt; idem behalve wanneer de bewoner deze magistraat, door middel van een wedereis, zou aanzoeken te beslissen omtrent de gegrondheid van het recht waarop hij steunt, zo bedoelde wedereis kan worden beschouwd als zijnde gesteund op de bezetting, grondslag van de oorspronkelijke vordering (artikel 37 der wet op de bevoegdheid, gewijzigd door artikel 8 van de wet dd. 15 Maart 1932).

b) Ofwel is het door de verweerder ingeroepen recht klaarblijkelijk niet bestaande; in dergelijk geval is de vrederechter bevoegd, daar hij evengoed alsdan geroepen is te beslissen ten opzichte van een bewoner die klaarblijkelijk zonder recht is.

De rechtspraak blijkt wel de strekking van het nieuw artikel 3, 1° in de zin van voormelde beschouwingen te hebben bepaald, en de onbevoegdheid van de vrederechter te hebben bevestigd, wanneer een tot uitzetting gedagvaarde bewoner een recht inroep dat niet klaarblijkelijk niet bestaande is.

Zo is het dat in dergelijk geval de Rechtbank van eerste aanleg te Brussel het vonnis heeft bevestigd, waarbij de vrederechter zich onbevoegd verklaard had, met de volgende bewegredenen (vertaald):

«Aangezien artikel 3 der wet dd. 25 Maart 1876 » op de bevoegdheid, gewijzigd door artikel 2 van het » K. B. n° 63, dd. 13 Januari 1935, aan de vrederechter » de kennismaking niet toekent van de geschillen » nopens een recht tot betaling van vergoedingen » wegens bezetting, en tot uitdrijving van bezette » plaatsen, wanneer de bezetting gesteund is op een » recht dat ernstig ingeroepen wordt » (in casu ontstaan naar aanleiding van de lichte door de bewoner van de verkoopbelofte die een eigenaar — aanlegger in zake — eertijds aan zijn huurder gedaan had). (Burg. Brussel, 1e kamer, Voorzitter: Baron Gilson de Rouvroux, 4 December 1936, Pas. 1938, III, 76).

Dezelfde Rechtbank, bij een vonnis dd. 13 Maart 1936 (J. J. P. 1937, blz. 128 en de belangwekkende opmerkingen), had trouwens reeds beslist dat de vrederechter, alhoewel bevoegd ten opzichte van de vorderingen tot uitdrijving van plaatsen zonder recht in bezit genomen, niet bevoegd is om de betwistingen aangaande de titel te beoordelen.

Hoe dan ook, blijft in elk geval te bepalen wanneer het recht, waarop de tot uitzetting gedagvaarde partij zich beroept, als niet klaarblijkelijk dan wel als klaarblijkelijk niet bestaande dient beschouwd te worden.

Zulks is een feitelijke vraag waarop, in de onderhavige zaak, appellante zelf een duidelijk antwoord verstrekke; inzage van haar dagvaarding ten gronde vóór de Rechtbank van eerste aanleg te Gent wijst er immers op dat de bewoning of bezetting van de door wijlen haar echtgenoot aan geïntimeerden verkochte hofstede gesteund is op een recht dat niet klaarblijkelijk als niet bestaande mag beschouwd worden.

Dit recht heeft een waarde van meer dan 10.000 fr. Ten slotte is het niet gesteund op een pacht- of

huurovereenkomst, of op een der rechtsverhoudingen vallende binnen de buitengewone bevoegdheid van de vrederechter.

Dienvolgens, op grond van al de juridische beschouwingen die wij omtrent de strekking van het nieuw artikel 3, 1° der wet op de bevoegdheid hierboven hebben gemeend te moeten doen gelden, en deze beschouwingen in verband stellend met de feitelijke gegevens van de onderhavige zaak, menen wij tot de onbevoegdheid van de vrederechter en meteen tot de bevoegdheid van de rechter in kortgeding te mogen besluiten, vermits het niet te betwisten valt — en het trouwens niet betwist is — dat bij het al dan niet stop zetten van de feitelijke, voorwerp van de oorspronkelijke eis tot uitzetting, onverwijlde spoed voorhanden is.

Moest nopens de voormelde zienswijze dan nog twijfel bestaan, zo kan, met de eerste rechter en met geïntimeerden, de stelling bijgetreden worden dat de oorspronkelijke eis tot uitzetting als een incident van de vóór de rechtbank van eerste aanleg ingestelde hoofdzakelijke eis kan beschouwd worden, incident dat in geval van onverwijlde spoed zoals ter zake, door de rechter in kortgeding bij voorraad kan beslecht worden.

II. Ten gronde :

De rechter in kortgeding moet zich onthouden nadeel te doen ten principale.

Het voorlopig karakter van zijn beschikking berust in de voorlopige beoordeling van het geval ten aanzien van voorlopige maatregelen gevorderd uit reden van onverwijlde spoed, zodanig dat de beslissing van de rechter in kortgeding de rechter over de grond der zaak niet bindt. Nochtans, is het een door de rechtsleer en de rechtspraak thans algemeen aanvaarde zienswijze dat de rechter in kortgeding kan nagaan of de gevorderde maatregel zijn rechtvaardiging vindt in de rechten der partijen : m.a.w. hij kan — en soms moet hij zelfs — de rechtsverhouding der partijen beoordelen, en is hij zodoende ertoe geleid de rechtstitels, die door partijen worden aangevoerd, te interpreteren en te waarderen. (Zie : Chaveau op Carré, artikel 806, A, 2754ter, in fine; Rép. Prat. Dr. Belge, V° Référé, n°s 268 en 270; R. Van Lennep, « De Voorlopige Beslissing of Voorziening bij Voorraad », R. T. 1950, 2e levering, blz. 123, n° 5.)

In onderhavig geval blijkt de eerste rechter deze beginselen degelijk in acht te hebben genomen, waar hij, in verband met de beweringen van appellante, en zonder deze beweringen nochtans tegen te spreken, zich ertoe beperkt heeft vast te stellen dat tweede geïntimeerden ingevolge de koopakte dd. 11 September 1951, eigenaar geworden zijn van de betwiste onroerende goederen, en aan deze titel voorraad verschuldigd is zolang de verkoop niet voor nietig verklaard wordt. (Zie Baron Gilson de Rouvreux, Voorzitter van de Rechtbank van eerste aanleg te Brussel : « Provision et Provisoire », J. T. 2 November 1930, par. X.)

Gelet op de door appellante niet tegengesproken beweringen dat zij, kort na voormelde verkoop, de vruchten, beesten en gans het landbouwalaam te koop stelde en de exploitatie van het landbouwbedrijf volkomen heeft stopgezet, tot groot nadeel van de landerijen, wijl de tot nog toe niet van hun eigendomsrecht vervallen eigenaars zelf, tegen 25 December 1951, de door hen te Westvlieteren betrokken hoeve moesten verlaten, kon de rechter in kortgeding, naar ons oordeel, geen betere voorraad aan de overgelegde eigendomstitel verlenen, en tevens geen beter gepaste voorlopige maatregel treffen dan deze titelvoerende

eigenaars — de geïntimeerden — in hun genotsrecht voorlopig te handhaven en het daartegen door appellante gestelde verzet vooralsnog als een feitelijke te beschouwen, waaraan door haar uitzetting voorlopig doch onverwijd een einde diende gesteld te worden.

Wij besluiten dan ook tot de afwijzing van het beroep als zijnde niet gegrond.

Gent, 21 Januari 1952.

Arrest

Overwegende dat bij exploot dd. 2 October 1951, de weduwe G..., geïntimeerde voor de Rechtbank van eerste aanleg te Gent, gedagvaard heeft tot nietigverklaring van een verkoop van een hofstede met landerijen gedaan door wijlen haar echtgenoot bij akte verleden voor notaris V... H..., dd. 11 September 1951;

dat geïntimeerden hunnerzijds, op 6 November 1951, de weduwe G... voor de Voorzitter van dezelfde Rechtbank, zetelende in kortgeding, gedagvaard hebben ten einde de ontruiming te horen bevelen van de verkochte goederen, naar zij beweren, door appellante zonder recht noch titel behouden;

Overwegende dat appellante zich steunende op artikel 3, 1° van de wet van 25 Maart 1876 op de bevoegdheid, gewijzigd bij Koninklijk Besluit van 13 Januari 1935, de onbevoegdheid « ratione materiae » opwerpt van de rechter in kortgeding;

Overwegende dat de bevoegdheid door voormeld artikel aan de vrederechter toegekend, in afwijking van het gemeen recht, op beperkende wijze moet uitgelegd worden;

dat, onder het stelsel van de wet van 1876, de bijzondere bevoegdheid van de vrederechter zich alleen uitstreckte tot de geschillen, opgerezen tussen huurders en verhuurders, welke als voorwerp hadden de verplichtingen voortspruitende uit hun overeenkomst;

dat de wetgever van 1935 nooit het inzicht heeft geuit van die grondregel af te wijken, doch enkel artikel 7 der vorige wet heeft willen afschaffen; dat hij derhalve de bijzondere bevoegdheid van de vrederechter heeft willen uitbreiden tot diezelfde geschillen, zelfs wanneer de titel der verhuring betwist is;

Overwegende dat in het verslag aan de Koning, dat het Koninklijk Besluit van 13 Januari 1935 voorafgaat, gezegd wordt : « Door de toekenning aan de vrederechter van de kennisneming van al de geschillen in zake huurovereenkomst en vorderingen tot uitzetting, wordt een einde gemaakt aan de toepassing van artikel 11 der wet, waarbij aan de voorzitter van de Rechtbank bevoegdheid gegeven wordt om, bij wijze van kortgeding, voorlopig kennis te nemen van alle verzoeken tot uitzetting tegen de huurders, hetzij ter zake van het verstrijken van de huurovereenkomst, hetzij ter zake niet betaling van de huurprijs wanneer die vorderingen niet onder de bevoegdheid van de vrederechters vallen;

dat men hieruit ook afleiden mag dat de vrederechter alleen bevoegd is daar waar de vordering tot uitzetting uit zonder recht bewoonde plaatsen verband houdt met een betwiste of niet betwiste landpacht of huishuur, de andere gevallen van uitzetting buiten elke verhouding van landpacht of huishuur vallende, bij onverwijlde spoed, onder de bevoegdheid van de rechter in kortgeding;

Overwegende verder dat de huidige betwisting, waarvan de waarde meer dan 10.000 fr. bedraagt, een incident is van de voor de Rechtbank hangende vordering tot vernietiging van de verkoop, incident dat gelet

op de hoogdringendheid, door de rechter in kortgeding bij voorraad hoeft beslecht te worden;

dat de exceptie van onbevoegdheid aldus ongegrond is;

Ten gronde :

Overwegende dat het de rechter in kortgeding niet behoort de al of niet gegrondheid van de vordering tot vernietiging van de koopakte te onderzoeken, maar alleen, bij een voorlopige beslissing, en zonder over de grond der zaak vooraf te vonnissen, te zeggen wie van beide partijen het recht heeft de litigieuze hofstede te bewonen;

Overwegende dat de eerste rechter de voorkeur gegeven heeft aan geïntimeerde en zich hiervoor gesteund heeft op de eigendomstitel van deze laatste, titel waaraan voorraad verschuldigd is;

dat trouwens terzake niet betwist is dat appellante, in werkelijkheid, de hofstede verlaten liet na de bees-ten en het alaam verkocht te hebben;

Overwegende dat in de omstandigheden der zaak, welke ook de uitslag van het geding ten gronde moge wezen, het niet te vrezen is dat de rechten van appellante door de aanwezigheid van geïntimeerde W... op de hofstede zouden worden geschaad;

dat er dus ook geen reden bestaat om een sequester aan te stellen;

Om die redenen,

Het Hof,

Gelet op artikel 24 van de wet van 15 Juni 1935; alle verdere en strijdige conclusiën als ongegrond van de hand wijzende, op het eensluidend advies van de heer Substituut Procureur-Generaal Matthys; ontvangt het beroep, zegt het ongegrond, dienvolgens bevestigt het bestreden bevelschrift in al zijn beschikkingen.

Veroordeelt appellante tot de kosten van de aanleg.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE MECHELEN

3 Maart 1952.

Voorzitter : M. Croonen.

Advocaten : Mrs De Schrijver en Adriaenssens.

Taalgebruik. — Verzoek om exequatur op buitenlands vonnis. — De uitgifte, althans van een vertaling van dat vonnis moet op straffe van nietigheid gesteld zijn in de bij de wet voorgeschreven taal der procedure.

De bij een vordering tot het verlenen van het exequatur op een buitenlands vonnis overgelegde uitgifte van dat vonnis moet in de taal gesteld zijn, die bij de wet voor de exequatur-procedure is voorgeschreven; althans moet ten minste een vertaling daarvan in die taal overgelegd worden. Indien hieraan niet is voldaan, is de ingestelde procedure nietig en de eis dientengevolge niet ontvankelijk.

Hein t/ Ferdinand.

Gezien de inleidende dagvaarding, waarbij Hein Ferdinand de genaamde Verbeeck August, banketbakker te Lier, gedagvaard heeft ten einde het exequatur te bekomen op een vonnis, tussen partijen gewezen door de arrondissementsrechtbank van Luxemburg, zetelende in handelszaken, op 26 November 1949, waarbij de

verweerder bij verstek veroordeeld werd tot betaling der som van 125.500 fr. en de factuurtaxe, zijnde 5647,50 fr., te verhogen met de wettelijke intresten tegen 5,50 %, te rekenen van 15 Augustus 1949 af tot de datum der volledige betaling ten voordele van de eisende partij;

Gelet op de stukken van het geding;

Aangezien van het vonnis, uitgesproken door de arrondissementsrechtbank van Luxemburg en waarvan het exequatur gevraagd wordt krachtens artikel 10 der wet op de bevoegdheid van de rechtbanken, door de eisende partij een geregistreerde uitgifte wordt voorgelegd;

Aangezien deze uitgifte, welke in de bundel berust, aan de rechtbank ter onderzoek moet voorgelegd worden, zodat dit vonnis de facto een ondeelbaar geheel uitmaakt van de procedure;

Aangezien de verweerder in overeenstemming met artikel 2 der wet van 15 Juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken in de Nederlandse taal gedagvaard werd;

Aangezien ditzelfde artikel eveneens voorschrijft dat de gehele procedure voor de burgerlijke rechtbank in de Nederlandse taal moet gevoerd worden;

Aangezien de eiser slechts een in het Frans gestelde uitgifte overlegt zonder Nederlandse vertaling, zodat dit vonnis door de rechtbank niet in aanmerking kan genomen worden;

Aangezien de overtreding van artikel 2 der wet van 15 Juni 1935 krachtens artikel 40 dier wet, de nietigheid ten gevolge heeft en de rechtbank deze ambtshalve moet uitspreken;

O.D.R. de rechtbank... verklaart ambtshalve de ingestelde procedure nietig en de eis bijgevolg niet ontvankelijk. Legt de kosten ten laste van eiser.

VREDEGERECHT TE ANTWERPEN

4e Kanton. — 6 Februari 1952.

Rechter : M. Struyf.

Advocaten : Mrs Van Hoof en Calewaert.

Handelshuur. — De meerderjarig geworden eigenares verzet zich met recht krachtens art. 16/III van de wet van 30 April 1951 tegen de vernieuwing van de huurovereenkomst, door haar wettelijke vertegenwoordiger tijdens haar minderjarigheid aangegaan. — In verband met de omstandigheden geen huur-opzegging vereist.

Huis voor kleinhandelsbedrijf ten tijde van de minderjarigheid van de eigenares namens haar verhuurd door haar vader. Meerderjarig geworden, heeft de eigenares zich krachtens artikel 16/III van de wet van 30 April 1951 met recht verzet tegen de vernieuwing van de huurovereenkomst. Het is de bedoeling van de wetgever geweest het in de artikelen 1429 en 1430 B. W. neergelegde beginsel te aanvaarden ten behoeve van minderjarigen in dier voege, dat de verhuuring van goederen van de minderjarige, gesloten voor een tijd, die negen jaar overschrijdt op de dag van de meerderjarigheid, geacht wordt slechts verbindende kracht te hebben voor de tijd, die overblijft van de negenjarige lopende huurtermijn.

De wetgever van 30 April 1951 heeft m.a.w. willen voorkomen, dat de minderjarige ingevolge het stelsel der wettelijke handelshuurvernieuwing na zijn meerderjarig worden zou gebonden blijven voor de twee

achtereenvolgende huurhernieuwingstermijnen aan de keuze, gedaan door de huurder, die zijn recht ontleent aan een door de wettelijke vertegenwoordiger van de eigenaar tijdens diens minderjarigheid gesloten huurovereenkomst.

Het is niet bewezen, dat in casu de eigenares sinds de dag harer meerderjarigheid vrij over haar eigendom heeft kunnen beschikken. Immers de litigieuze overeenkomst werd na de contractuele beëindiging van rechtswege onderworpen aan de wettelijke huurverlenging krachtens de bepalingen der wetten van 28 Juni 1948 en van 20 December 1950. Bij gebrek aan huuropzegging werd voormelde huurovereenkomst bij een stilzwijgende nieuwe huur in de zin van art. 1738 B.W. niet vervangen door een andere huur voor onbepaalde tijd, maar door de wettelijke huurverlenging.

Overigens, zelfs al had de eigenares huuropzegging gedaan, zou zij nog niet de vrije beschikking over haar eigendom bekomen hebben, zodat zij, ongeacht of een huuropzegging door de wet wel vereist was, heeft kunnen menen dat zodanige huuropzegging nutteloos was, vermits zij dan nog niet over haar eigendom kon beschikken.

Afstand van recht wordt niet verondersteld en in casu kon hij niet afgeleid worden uit het feit, dat niet was opgezegd, daar zodanige huuropzegging naar het oordeel van de pas meerderjarig geworden eigenares zowel in rechte als in feite zonder enig nut kon blijken.

Berquin t/ Van Poppel.

Gezien de inleidende dagvaarding de dato 21 December 1951, geboekt, ingeschreven ter rolle onder n° 2768;

Aangezien de vordering van eiseres er toe strekt te horen zeggen voor recht, dat eiseres, meerderjarig geworden op 4 Augustus 1948, zich terecht krachtens artikel 16, III van de wet van 30 April 1951, verzet heeft tegen de vernieuwing van de huurovereenkomst, destijds gedurende hare minderjarigheid afgesloten door haar vader en wettige voogd met verweerder betreffende het eigendom Londenstraat 48, tevens van nu af de door eiseres bij aangetekend schrijven van 6 November 1951 tegen 20 November 1952 gedane opzegging goed en geldig te horen verklaren, eiseres te horen machtigen verweerder tegen gemelde datum uit te zetten, indien hij in gebreke mocht blijven vrijwillig te verhuizen;

Aangezien de ontvankelijkheid van de vordering van eiseres niet betwist is;

Aangezien ten gronde tussen partijen vaststaat, dat verweerder het litigieuze goed Londenstraat 48, alhier, voor kleinhandel in huur houdt krachtens een wettelijk verlengde huurovereenkomst dd. 1 Maart 1946, afgesloten met de vader van eiseres H. Berquin; dat deze overeenkomst aangaan werd voor de huurtijd van drie jaar, eindigend op 28 Februari 1949;

dat eiseres minderjarig was op de dag van het afsluiten van genoemde overeenkomst; dat zij meerderjarig geworden is op 4 Augustus 1948 en zich thans beroept op artikel 16, III, der wet van 30 April 1951 op de handelshuurovereenkomst om zich tegen de door verweerder gevraagde huurhernieuwing te verzetten;

Aangezien naar luid van voormelde wetsbepaling de minderjarigen zich tegen de hernieuwing kunnen verzetten van de buiten hun toestemming toegestane huurovereenkomst, indien zij het vrij beheer hunner goederen hernomen hebben;

Aangezien de bedoeling van de wetgever geweest is

het beginsel, gehuldigd in de artikelen 1429 en 1430 B. W., ten behoeve van de minderjarigen te stellen, waarbij de verhuring van goederen van de minderjarigen, gesloten voor een tijd die negen jaar te boven gaat op de dag van de meerderjarigheid, geacht wordt slechts verbindende kracht te hebben voor de tijd die overblijft van de lopende negenjarige huurtermijn (De Page, IV, n° 496 en volgende);

Dat met andere woorden de wetgever van 30 April 1951 heeft willen vermijden, dat de minderjarige ingevolge het stelsel der wettelijke handelshuurhernieuwing na zijn meerderjarigheid zou kunnen gebonden blijven voor de twee achtereenvolgende wettelijke huurhernieuwingstermijnen aan de keuze gedaan, zegge aan de huur gesloten tijdens zijn minderjarigheid door zijn wettelijke vertegenwoordiger (Lahaye en Van Kerckhove, Le Statut des Beaux Commerciaux, n° 427, voorlaatste paragraaf);

Aangezien in het onderhavige geval vaststaat, dat de litigieuze huurovereenkomst van 1 Maart 1946 toegestaan werden buiten de instemming van eiseres door haar wettelijke vertegenwoordiger;

Dat hieraan niet afdoet, dat in de huurakte geen melding gemaakt werd van de hoedanigheid waarin genoemde wettelijke vertegenwoordiger gehandeld heeft (Lahaye en Van Kerckhove, op. cit., n° 426);

Dat overigens verweerder niet ernstig kan ontkennen dat de litigieuze huur in meervermelde hoedanigheid toegestaan werd, vermits hij zelf reeds bij schrijven van 27 Juli 1943 de toen nog minderjarige eiseres om een nieuwe huur verzocht had;

Aangezien eiseres, gelijk hierboven opgemerkt, het vrij beheer harer goederen op 4 Augustus 1948 verkregen heeft;

Aangezien niet bewezen is, dat zij sindsdien in de mogelijkheid geweest is vrij over haar eigendom te kunnen beschikken;

Dat immers de litigieuze huurovereenkomsten na hun vervaldatum op 1 Maart 1949 van ambtswege onderworpen werden aan de wettelijke huurverlenging krachtens de bepalingen der wet van 28 Juni 1948 en der buitengewone huishuurwet van 20 December 1950;

Aangezien de vraag, of bij gebrek aan huuropzegging voormelde huurovereenkomsten vervangen werden door een andere huur voor onbepaalde duur bij stilzwijgende huurhernieuwing in de zin van artikel 1738 B. W. ofwel rechtens door de wettelijke huurverlenging, in verschillende zin door de rechtsleer en door de rechtspraak werd beantwoord;

Dat het grootste gedeelte van de rechtsleer en de rechtspraak van oordeel is, dat de stilzwijgende huurvernieuwing bepaald uitgesloten was (J. T. 1947, blz. 443, n° 9);

Dat deze opvatting op de geschiedenis van de totstandkoming der uitzonderlijke huurwetgeving van 31 Juli 1947 en volgende huishuurwetten steunt;

Aangezien bovendien, zelfs al ware huuropzegging door eiseres gedaan, zij dan nog niet de vrije beschikking over haar eigendom zou bekomen hebben; dat daarom ook en dus ongeacht of een huuropzegging door de wet wel vereist was, eiseres heeft kunnen menen dat zodanige huuropzegging nodeloos en nutteloos was, vermits zij dan nog niet over haar eigendom kon beschikken;

Dat afstand van recht niet vermoed wordt en in casu niet kan afgeleid worden uit een gebrek aan huuropzegging in een stand van zaken, waar zodanige huuropzegging zowel in rechte als in feite aan de pas meerderjarig geworden eiseres nodeloos kan voorkomen;

Om deze redenen,

Rechtdoende op tegenspraak;

Zeggen voor recht dat aanlegster aanspraak heeft op toepassing van artikel 16, III, van de wet van 30 April 1951 op de handelshuurovereenkomsten en dat zij zich dan ook op rechtsgeldige wijze tegen de

door verweerder aangevraagde huurhernieuwing heeft verzet;

Verklaren tevens rechtsgeldig de door eiseres aan verweerder tegen 20 November 1952 gedane opzegging;

Veroordelen, enz.

Rouw hulde aan de nagedachtenis van de Heer Ere-Ondervoorzitter J. A. STELLFELD

Op Maandag 22 September l.l. had in de Rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen een rouw hulde plaats aan de nagedachtenis van de Heer Ere-Voorzitter J. A. Stellfeld.

Wij geven hieronder de tekst der redevoeringen die te dezer gelegenheid op deze plechtige zitting werden uitgesproken.

Rede van de Heer H. Anthonis, voorzitter der Rechtbank van Eerste Aanleg.

Op sommige tijdstonden onzer levensloopbaan zijn wij onvermijdelijk geroepen tot samenkomsten zoals deze waar wij in trouw en rouw aan de gedachtenis onzer afgestorven medewerkers uiting geven. Jaren hebben wij ze gekend, dagelijks hebben wij met hen onze beste krachten verenigd in de dienst van het recht om te trachten tussen onze medeburgers te doen zegevieren wat wij in de hoogste mate minnen : gerechtigheid.

Wanneer deze onder ons door ouderdom uit hun werkkring worden verwijderd om van een welverdiende rust te genieten kunnen wij hen nochtans niet vergeten, ze liggen ons te lange jaren nauw aan het hart en deelden ganse brokken van 's mensen leven in onze soms lastige en kieskeurige werkzaamheden.

Nu betreuren wij heden het afsterven van onze Ere-Ondervoorzitter Stellfeld die jaren lang, spijs een wankelende gezondheid, zich aan de bediening van het recht heeft toegewijd en helaas van zijn rusttijd niet lang heeft mogen genieten.

Wie onze Ere-Ondervoorzitter vanaf zijn jonge jaren kende is getroffen geweest door zijn zacht karakter en zijn levenslust. Twee grote strekkingen kenmerkten zijn persoon : de muziek en het recht. Van kindsbeen af was hij gedreven door de liefde die hij koesterde voor de muziek en reeds van dit ogenblik af legde hij de grondvesten van de enig bestaande verzameling van prachtige oude en onschatbare partituren die hij gedurende jaren lang verzamelde om zijne woonst te herscheppen tot een waar museum.

Met het veroveren van zijn diploma als dokter in de rechten werd hij werkzaam aan onze Antwerpse Balie en deze werkzaamheden bleven gepaard met zijn geliefkoosd en onverpoosd streven naar het volledige

zijn musicologische kennissen en verzamelingen.

Op zeker ogenblik nochtans verlaat hij de Balie om te gaan leven onder de helderblauwe hemel der Azurenkust waar zijn gezondheid beter te verdedigen was; nochtans stelde de aantrek van de geboortegrond hieraan toch een einde en onze Ere-Ondervoorzitter kwam terug onder ons om deze maal waarlijk in ons midden te worden opgenomen.

Vanaf dit ogenblik welde in hem een gevoelen op alsof recht spreken en muziek liefkozen prachtig gepaard gingen, zijn tijd verdeelde hij tussen deze twee bezigheden alsof hij beter voelde dan wie ook dat deze beide menselijke prestaties een echte symphonie moesten vormen en harmonisch strekken naar volmaaktheid en edelheid in geest en vorm.

Jaren hebben wij hem zo als collega en vriend gekend en zijn grootste vreugde was ons, na het opstellen en vellen van diepbestudeerde vonnissen, uit te nodigen om in zijne prachtige woonst te midden der schatten die er langs de wanden waren opgestapeld, te kunnen genieten bij het uitvoeren van sommige zijner zeldzame en enig oude partituren die hem verrukten en die hij gelukkig was te laten herleven in zijn vriendenkring.

Zo heeft Ere-Ondervoorzitter Stellfeld onder ons geleefd, zijne zachtmoedigheid, zijn liefde voor al wat schoon was, zijn diepe kennis van het menselijk karakter en zijne grondige juridische kennissen zijn zoveel kenschetsende tekens van een schone loopbaan waar ons geheugen met liefde zal aan verkleefd blijven.

Moge de Heer in het Paradijs hem verwelkomen met het schoonste en edelste muziekkoor der Hemelse Serafijnen.

Rede van de Heer H. Sabbe, Procureur des Konings.

Een pijnlijke rouw treft ons gezamenlijk Antwerps rechterlijk leven.

Ongeveer acht maanden geleden had de heer onder-voorzitter J. Stellfeld, — door de ouderdomsgrens bereikt, — van onze rechtbank en van onze rechterlijke activiteit afscheid genomen.

Zijn rust, — die hij voor zijn wankelende gezondheid zo zeer nodig had, — was kort van duur, want heden werd hij plotseling en gehéél uit ons midden weg-gerukt.

Naar de zéér persoonlijke en verstandige figuur van wijlen ondervoorzitter Stellfeld, — op deze stonde

van ingetogen rouw en eerbiedige bedenking, — gaat thans onze ontroerde nagedachtenis.

Dat wijlen de heer Stellfeld aanvankelijk op onbetwistbare wijze tot het leven van de Antwerpse Balie heeft behoord, ligt buiten twiifel. Want, al had hij zich niet op een drukke advocaten-praktijk toegelegd, toch hadden zijn scherp verstand en zijn fijngevoelige gemoedsaanleg hem onafgewend deelachtig gemaakt aan het geestelijk wezen van het Recht.

Het verlangen naar rechtswetenschap was bij de Stellfeld's een bijna familiaal kenmerk, want niet alleen de heer Ondervoorzitter Stellfeld had zijn voor-

keur aan de rechtsgeleerdheid gegeven, maar ook zijn broeder en zijn zuster hadden deze richting gevolgd. Alle drie behoorden zij éénmaal tot het leven van onze rechterlijke instanties. Alle drie hebben zij, — met hunne bijzondere verstandelijke gaven, — een gezagvol deel genomen aan onze rechterlijke activiteit. Alle drie zijn zij ons ontvallen en van hunne medewerking, — hetzij aan de zijde der balie, hetzij aan de zijde der magistratuur, — bewaren wij allen een levendige herinnering.

Maar wijlen Ondervoorzitter Stellfeld vertoonde, in gans zijn levensloop, de merken van een geheel bijzondere persoonlijkheid.

Hij bezat een diepe hunker naar Recht en naar Rechtswetenschap. Herhaalde malen heeft hij daarvan in zijn geschriften getuigenis afgelegd. Hij droeg ook in zijn verfijsde, algemene cultuur de roeping van de schoonheidszin, een roeping die hem gans zijn leven lang lokte en opvorderde en vooral dan deze van de volmaakste en goddelijkste uitdrukking der kunst: de muziek.

Van in zijn prilste jeugd tot op zijn stervensdag heeft de heer Stellfeld de overtuigde bewustheid in zich gedragen: dat Rechtvaardigheid en Schoonheid in een onafscheidbaar verband tot elkaar staan. Dit bewustzijn werd voor hem, zéér vroeg reeds, een dubbel postulaat, een dubbele betrachting van rechtvaardigheidszin en van schoonheidsbeleving.

In 1913 hield een nog jonge advocaat, ter gelegenheid van de openingszitting van de Antwerpse « Conférence du Jeune Barreau » een spreekbeurt en tot onderwerp had hij, als het ware zijn eigen Credo, gekozen: « *La musique et le Droit* ».

In dit onderwerp zou hij zijn eigen spirituele betekenis en inhoud samenvatten, als een richtlijn voor latere geestelijke volmaking. Deze overwegende gedachte werd voor het intellectualisme van wijlen de heer Stellfeld als een kostbaar viaticum, waarmede hij stapsgewijze, verder door het leven zou gaan en waarin hij, tot in de bitterste en tot in de laatste uren van zijn bestaan, vertroosting, sereniteit en bezieling zou vinden.

En tot zijn toehoorders van de « Conférence du Jeune Barreau » stelde de jonge redenaar de vragen:

— « *La Musique et le Droit ont-ils quelque secrète connexion?* »

» *La Musique, ce souffle qui passe, subtil comme l'air, exerce-t-elle une influence sur le droit ou sur ceux qui le pratiquent?* »

En het betoog, — dat getuigde van een reeds zéér uitgebreide beleving, — toonde aan hoe opvallend véél mannen de kennis van wetten en van muziek in zich hadden verenigd.

De Muziek bleek wel een beschavingsfactor te zijn. Zij was een onderdeel voor de vorming en de scholing van maat, orde, evenwicht en harmonisch begrip bij de rechtsgeleerden.

— « *La musique est un affranchissement, elle fait revivre les pensées les plus secrètes de notre âme, elle nous met en communion avec la foule, elle provoque chez tous les hommes la fraternité et la sympathie en faisant pressentir le règne d'une justice idéale.*

On trouve dans la musique l'assouvissement du désir de Justice. » —

Wanneer deze jonge redenaar, — negentien jaar later, — tot de magistratuur was toegetreden, had hij deze geestdriftige overtuiging niet verloochend. Wel integendeel. Trouw als een leitmotiv, spijs des stormen en de beproevingen van leven en van geluk,

bleef deze dominerende gedachte hem leiden en kracht geven als een stralend gesternte.

Wanneer wij de heer Stellfeld als magistraat herdenken, dan moeten wij eerlijkheidshalve een onderscheid maken tussen zijn glansrijke jaren van volledig vermogen en de latere jaren waarin zijn gezondheid ondermijnd en geknakt werd en waarin zijn geluk herhaalde malen zó zwaar beproefd en vernietigd werd.

Ik herinner mij, — toen ik als jong magistraat te Antwerpen, de heer Stellfeld aan het werk zag in de Rechtbank en toen ik ook vaak met hem aan huis, 's avonds, in zijn ruime, ontzagwekkende kunstbibliotheek, vriendschappelijke gesprekken mocht voeren waarin de vrije teugel werd gevierd aan gedachtenwisselingen, beschouwingen en ideële denkbeelden, — ik herinner mij nog van toen hoe ik steeds getroffen werd door het scherp vernuft van deze man, door zijn verfijsd aanvoelen der dingen en door zijn edel en veredelend begrip van het leven.

Voor hem moest de rechter opbouwend werk leveren, streven naar eenheid en gezonde systematisering. Hij moest blijken geven van karaktervastheid en van beslistheid. En zoals het wezen van de muziek het aantoonde, moest ook de rechter oordelen in een zin van orde, van harmonie, met een grondig begrip van maat, van verhoudingen en van evenwicht. Hij moest streven naar klaarheid en bondigheid. En buiten zijn grondige kennis van het recht, moest hij tevens waken over zijn persoonlijke algemene culturele ontwikkeling. Want rechtswetenschap en rechtspraktijk, zonder algemene beschaafdheid en zonder algemeen intellectualisme, hadden géén zin of zouden onvolmaakt zijn.

Dat wijlen de heer Stellfeld, naar deze hoogstaande en verstandige begrippen en in overeenstemming met zijn diepste geweten, ook als magistraat rechtswetenschap heeft beoefend en recht heeft gesproken, lijdt niet de minste twijfel.

In zijn geestdriftige redevoering voor de « Conférence du Jeune Barreau » had de jonge advocaat Stellfeld destijds ook, met verwondering, vastgesteld dat in de meeste gevallen, — waarin rechtsgeleerden ook de muziek in haar hoogste vormen betrachtten, — de Muziek eindigde met deze rechtspractici geheel en al voor zich op te eisen, in de goddelijkheid van hare abstracte schoonheid, als een uitsluitend en onbetwistbaar bezit.

Hoe eigenaardig deze overweging van de jonge Stellfeld luidde! Zij klonk als een prille toverkracht, als een praeludium tot de verdere lotsbestemming van hem zelf die deze overweging had uitgesproken.

De lotsbestemming heeft inderdaad het bestaan van wijlen Ondervoorzitter Stellfeld zwaar beladen en beproefd. Hij werd met een ongewone regelmaat van het noodlot, herhaalde malen, in zijn diepste genegenheden en in zijn waarachtigste liefde gekwetst en gebroken.

Zéér jong ontviel hem zijn éinig zoontje, als een verloren verwachting.

Jong nog verloor hij zijn geliefde echtgenote.

Jong nog verloor hij zijn verstandige zuster, de advocaat Mevrouw Jung - Stellfeld.

Te jong nog ontviel hem zijn geliefde broeder, wijlen Adolf Stellfeld, een bekwaam advocaat der balie van Antwerpen en zo kort benoemd tot Vrederechter alhier.

Met onverbiddelijke, korte, striemende slagen had de stille zeis alle jonge levenskrachten rondom deze bijna eenzaam overgebleven, oud en ziekelijk geworden man, weggemaaid.

Welke zin had het leven nog? Welke zou zijn bijdrage nog geweest zijn tot recht en rechtspraktijk?

Welke veerkracht bleef er nog over in het wezen van een ondermijnde gezondheid en van een ziekelijke man, wien de sneeuwglans der jaren reeds omkranste?

En ongemerkt was de deemstering van zijn levensavond ingetreden.

Zo bleef wijlen Ondervoorzitter Stellfeld alleen, in het grote huis, te midden van zijn zeldzame musicologische werken, van zijn verzameling oude instrumenten en speeltuigen, in de enige en troostende bespiegeling van de schoonheid en van het wonder der Muziek:

— « La Musique est un affranchissement, elle fait revivre les pensées les plus secrètes de notre âme. C'est en elle que l'on trouve l'assouvissement du désir de la justice. »

Ook voor hem had de prille tover der Muziek geklonken. Ook hém had de Muziek geleidelijk en geheel opgeëist. Door ziekte en verdriet gekweld was de heer Stellfeld geleidelijk uit het rechterlijk leven getreden. En deze rechtsgeleerde behoorde ten slotte nog alleen tot de Muziek omdat zij, voor ál het ondergane leed, en verdrietelijkheden, troost en berusting bracht, door schoonheid en door verheffing, omdat zij balsemende goedheid verstrekke door een zich losmaken van alle verschijnselen die het geluk in een aardse wereld in

de weg staan en omdat zij begeesterend de weg wees naar hogere regionen van schoonheid en goddelijke abstractie.

Aldus is wijlen de heer Ondervoorzitter J. Stellfeld geheel uit ons midden getreden.

Maar in de heldere bladzijden van het boek onze rechterlijke gemeenschap, heeft zijn aanwezigheid de lichtende sporen nagelaten van een open verstand, van een geestdriftige natuur, van een mededeelzaam wetenschapsmens en van een edel betrachtend idealist.

Dat zulke glanzende lichtsporen in ons midden kunnen bewaard blijven is een weldaad voor ons allen.

Wij behouden de gave en ontroerde herinnering van wijlen de heer Ondervoorzitter J. Stellfeld.

Ik bied U, Mijnheer de Voorzitter en heren magistraten van de zetel dezer rechtbank, de verzekering dat het overlijden van de heer J. Stellfeld alle magistraten van mijn Parket met een diep en waarachtig leed heeft vervuld en dat wij zeer innig en oprecht deelnemen in de droefheid en het verlies die Uw zetel treffen.

Onze eerbiedige deelneming betuigen wij, ééns te méér, aan de naastbestaanden en familieleden van Ere-Ondervoorzitter J. Stellfeld.

Rede van Mr R. Victor, Stafhouder der Balie.

Wanneer mij de pijnlijke tijding toekwam van het verscheiden van de zeer betreurde onder-voorzitter Stellfeld, zag ik terug voor mijn geest verrijzen het beeld van die man die gedurende zovele jaren zo innig verbonden geweest is met onze dagelijkse werkzaamheden in dit gerechtshof. Ik zag terug voor mij het fijne en tere gelaat onder de krans der dunne en zilverwitte haren, ik zag terug die lichtblauwe ogen en die dromerige blik, waarin soms plots een helle vonk kon lichten. Ik zag hem terug zijn terechtzittingen voorzitten, midden de plechtige wijding ener ademloze stilte, waarin hij niet het kleinste gerucht of het minste gefluister duldde. En ik herinner mij ook met weemoed de laatste wandeling die ik met hem maakte, pas enkele maanden geleden, — wanneer zijn gestalte reeds stilaan door de ziekte werd neergebogen, — gedurende dewelke we zo behaaglijk praatten over de laatst verschenen literatuur en over de waarde der Vlaamse muziek op het internationale plan.

De Heer Stellfeld was een originele en een uitzonderlijke persoonlijkheid.

Vanaf zijn jeugd had hij zijn leven verpand aan een dubbele liefde: het recht en de muziek. Welk verband was er dan wel tussen deze beide sferen en wat heeft de jonge gepassioneerde musicoloog gedreven naar de studie der rechtsgeleerdheid?

Hijzelf heeft gepoogd dit verband te leggen wanneer hem, als jong advocaat, in het jaar 1913, de eer te beurt viel de feestrede uit te spreken op de plechtige openingszitting van de Conférence du Jeune Barreau. Het onderwerp van deze rede had bij hem wel geen ander kunnen zijn dan « La musique et le droit », zoals de titel van zijn uiteenzetting luidde. Wie vandaag nog deze rede herleest staat verbluft over de omvang zijner kennis en de rijpheid zijner cultuur. Uit de meest verborgen hoeken der geschiedenis diept hij de figuren op van juristen die hartstochtelijke minnaars van de muziek geweest zijn en schetst hij hun streven om de rechtspraktijk en de beoefening der muziek harmonisch met elkaar te verenigen. Of hij in deze merkwaardige lezing een noodzakelijke samenhang tussen beide heeft kunnen bewijzen blijft

een open vraag, doch deze innige samenhang is het doel geweest van heel zijn leven.

Zou het waar zijn dat de passie van de jurist om orde en harmonie te doen heersen in het ongebreideld maatschappelijk leven en om het sociale gebeuren maat en rythme op te leggen, in haar innerlijk wezen geen andere zijn zou dan de passie van de muziekbeoefenaar die ook de fantastische wereld der klanken ordent tot een melodisch en zinvol geheel. Zijn beide activiteiten niet gericht op een gelijkaardig doel, opbeurend voor het hart en verkwikkend voor de geest?

Zo meende het voorzeker de betreurde ondervoorzitter.

Wie, zoals vele leden onze balie, regelmatig voor hem pleitte in burgerlijke zaken of in strafzaken bewaart in zich een diepe eerbied voor de uitmuntenende jurist die hij was en voor de magistraat met bijzonder grote hoedanigheden.

Hij had een zeer hoge dunk van de taak der rechtsbedeling en hij verlangde dat deze zou geschieden in een passend decorum, in een sfeer van eerbiedige ingetogenheid en van haast religieuze wijding.

Zijn scherp verstand wist dadelijk de kern te vatten van het meest ingewikkelde vraagstuk en zijn helder doorzicht leidde hem tot een uitzonderlijk vlugge besluitvaardigheid.

Hij was dan ook bijzonder gesteld op concrete zake-lijkheid in conclusies en pleidooien en elk advocaat wist dat van hem verlangd werd dat hij zich zou inspannen om alle overtollige ballast uit de debatten te verwijderen.

Met zijn karakter uit één stuk dreef ondervoorzitter Stellfeld zijn inzichten wel eens door tot hun uiterste consequenties en menig lid van de balie heeft zich wel eens onbehaaglijk gevoeld wanneer de zitting en de regeling van de rol niet op de minuut maar op de seconde dienden te beginnen, of wanneer een pleiter zijn pogen om volstrekt volledig te zijn verijdeld zag omdat de Rechtbank zich voldoende ingelicht verklaarde.

Maar de balie had ongelijk zich soms wat wrevelig te tonen, want wat heeft hij aan haar leden tijd-

verlies, — het pijnlijkste nadeel van hun beroepsleven —, weten te besparen en wat heeft hij het inzicht doen doordringen dat, wil de rechtsbedeling haar verheven maatschappelijke zending naar behoren vervullen, een snelle rechtspraak een even grote ver-eiste is als een goede rechtspraak.

Maar sterk zal bij allen, die hem gekend hebben, de herinnering blijven voortleven aan de fiere onafhankelijkheid die hij bij het vervullen van zijn rechterlijke taak aan de dag legde en ook aan de meevoelende menselijkheid en goedheid die hem kenmerkten bij de behandeling der strafzaken, waar hij zo dikwijls niet aarzelde, — als elke goede rechter —, zovelerzielige toestanden te beoordelen eerder met de maatstaf van zijn groot hart dan met deze van de stugge tekst der wet.

Een zeer zelfstandige persoonlijkheid was voorzeker de Heer Stellfeld en daarom hielden wij van hem.

Doch de meest voortreffelijke eigenschappen en de meest verheven plichtbetrachting verdwijnen met de mens aan dewelke ze eigen waren; zij leven nog een tijdje voor in de herinnering van enkelen om uiteindelijk uitgewist te worden in de stroom van de tijd. Doch wetenschappelijk werk is blijvend van aard, het trotseert de tijd en bevat dikwijls de levenskrachtige kiem die veel later zal gedijen en vruchten dragen.

Door zijn merkwaardig wetenschappelijk werk zal de nagedachtenis van de Heer Stellfeld onvergankelijk blijven in het cultureel leven van ons land.

Want hij was niet enkel iemand die, — als zovelen —, een verheven genot smaakte bij het beluisteren van muzikale uitvoeringen, wiens gemoedsleven op de meest intense wijze beroerd werd door het gedin der rythmen en het getover der klanken en voor wie de muziek was geworden tot een zielsbehoefte. Zijn geest eiste meer. Die bron welke hem die verheven genoe-gens verschafte, hij wilde ze wetenschappelijk leren kennen en rationeel uitdiepen. Na de spanning van het esthetisch genieten deed zich de behoefte gelden van het redelijk doongronden. Hij had geen rust vooraleer hij volledig ingewijd was in de omstandigheden waarin een muzikale compositie was ontstaan. Hij wilde alles weten van het leven van de componist; hij had de behoefte de uitgaven van het stuk onder zich et hebben en onverzadigbaar was zijn dorst naar documentatie. Vandaar, vanaf zijn jeugd, die jacht op

oude muziekuitgaven, op handschriften, op biografi-sche en historische gegevens, op muzikale tijdschriften en kronijken, op oude instrumenten, die uiteindelijk geleid heeft tot de opbouw, gedurende gans een schoon leven, van die fabelachtige verzameling, die de wereld heeft verbaasd en die een van de heerlijkste voorbeelden is van de mogelijkheden die geboden worden aan de hartstochtelijke volharding.

En uit die schatten, te midden van dewelke hij leefde, heeft hij enkele grepen gedaan van blijvende waarde voor de kunstgeschiedenis: zijn uitvoerig boek over de XVIIe eeuwse componist Andries Pever-nage, bekroond en uitgegeven door de Koninklijke Vlaamse Academie voor Taal en Letterkunde; zijn werk over de bronnen tot de geschiedenis der Ant-werpse clavecimbel- en orgelbouwers in de XVIIe en de XVIIIe eeuw, zijn «Bibliographie des éditions musi-cales plantiniennes» bekroond door de Académie royale de Belgique en zoveler andere artikelen in kunsthistorische en musicologische tijdschriften zullen hem steeds een hoogstaande plaats verzekeren in de wetenschappelijke studie der musicologie.

Deze verfijnde kunstzinnige mens, deze gepassio-neerde wetenschappelijke vorser, die, als rechter, hield van strenge vormelijkheid, was in de gewone omgang de minzaamste man van de wereld. Wat vond hij er een genoeg in vrienden uit te nodigen in zijn over-heerlijke patriciërswoning, midden in de weelde zijner kunstschaten, en hen daar te vergasten op wonder-mooie uitvoeringen van oude muziek. Het is nog niet zo lang geleden dat de leden der Vlaamse Conferentie van deze balie het grote voorrecht hadden, samen met de magistratuur der Rechtbank, door hem ontvangen te worden en in zijn salons een verrukkelijk recital van oude liederen bij te wonen en ik herinner mij nog hoe olijk zijn ogen glunderden, wanneer de tekst van meerdere van deze liederen, die door hem waren uit-gekozen, zeer weinig vriendelijk bleek te zijn én voor de magistratuur én voor de balie.

Het heengaan van een zo hoogstaand mens is een smartelijk verlies, niet alleen voor de Antwerpse rechtswereld, maar voor het cultureel leven van ons land. De balie voelt dit verlies diep aan. Zij buigt eerbiedig voor de rouw zijner nabestaanden en treurt met U, Mijnheer de Voorzitter en de Leden der magistratuur, om het verscheiden van deze schone figuur die een sieraad geweest is voor uwe Rechtbank.

* * *

De Heer Mullens, Voorzitter van de Kamer der Pleitbezorgers, voegde aan deze spreekbeurten nog een diepgevoelde hulde toe namens zijn confraters.

BALIELEVEN

VERBOND DER BELGISCHE ADVOCATEN

Wij ontvingen van het Verbond der Belgische Advoca-ten de twee hieronderstaande omzendbrieven.

* * *

Waarde Confrater,

Uitnodiging.

De eerste algemene vergadering van het genechte-lijk jaar 1952-'53 zal doorgaan op Zaterdag, 4 October 1952, om 15 uur stipt, in het Justitiepaleis, te Dendermonde.

Dagorde :

1° Lofrede van de Heer Fraeys de Veubeke van Brugge, door Mr Van Poucke van de Balie van Brugge.

2° Onderzoek van en verslag over het wetsvoorstel Rey en cs., betreffende de forfaitaire taxering der vrije beroepen. Wij vestigen de aandacht van onze confraters op de belangrijkheid van deze kwestie, die niet kan opgelost worden zonder dat wij een zeer ernstig onderzoek over het probleem ingesteld hebben. Verslaggever Meester Feye, Onder-Voorzitter van het Verbond.

3° Onderzoek van het regeringsvoorstel voor de familievergoedingen en pensioenen voor de onafhanke-lijke arbeiders. Wij vestigen hier in het bijzonder de aandacht onzer confraters op de gevolgen van der-

gelijk voorstel, waarover het Verbond niet eens geraadpleegd werd.

Wij danken bij voorbaat degenen die in de mogelijkheid zijn ons geschikte opmerkingen te doen kennen, die ze op de Algemene Vergadering zullen voorstellen, en, in geval zij verhinderd zouden zijn, ze ons dringend schriftelijk willen laten geworden.

4° Schets van enkele hervormingen in de rechtspleging vóór de Raad van State, na de stemming van de nieuwe wet, die voldoening gegeven heeft aan de wensen van het Verbond; deze heeft de plicht de jongeren bij te staan in de nieuwe banen die hen geboden worden. Het onderwerp zal behandeld worden door Meester Jacques Stassen, advocaat aan het Hof van Luik, die ons de welwillende steun van zijn vaardigheid en talent heeft verleend.

5° Wijziging van de statuten.

Bevestiging van de in principie en eenparig aangenomen wijziging, ter gelegenheid van de jaarlijkse algemene vergadering te Doornik, wijziging die erin bestaat het aantal Onder-Voorzitters te brengen van 2 op 5.

Tot dit doel: voorstel tot afschaffing van de eerste alinéa van artikel 20 der statuten en zijn vervanging door: « Het Bureau is samengesteld uit een Voorzitter, vijf Onder-Voorzitters, een Secretaris-Generaal, een schatbewaarder-generaal, twee secretarissen, twee adjunct-secretarissen en een adjunct-schatbewaarder.

6° Verschillende, en nl. praktisch te nemen maatregelen om de onmiddellijke inning van het lidgeld voor het jaar 1952-'53 te verzekeren.

* * *

Na de vergadering geleid bezoek, onder leiding van Mr Emm. Schellekens, aan de godsdienstige kunstschatten der Onze-Lievevrouwkerk.

Om 17,30 uur ontvangst ten stadhuize door het Gemeentebestuur van Dendermonde.

* * *

Bijdrage.

De confraters die hun bijdrage nog niet vereffend hebben, worden dringend verzocht de betaling ervan per storting te doen, op P.R. 840.77 van de Federatie (minimum 100 Fr. — voor de stagiaires 50 Fr.).

Aanvaard, Waarde Confrater, de verzekering onzer confraternele en gengen gevoelens.

De Secretaris-Generaal,
Emmanuel Thiebauld.

De Voorzitter,
Theo Collignon.

* * *

Waarde Confraters,

Onze twee eerste zittingen zullen dit jaar doorgaan op 4 October te Dendermonde en op 25 October te Verviers.

Wij verontschuldigen ons twee zittingen in dezelfde maand te moeten vaststellen, maar wij hebben de voorzorg genomen er geen vast te stellen van 1 November tot 15 Januari, teneinde de openingszittingen van de Conferenties niet te hinderen.

Indien wij dit jaar nog zes werksittingen willen hebben, moeten wij deze twee datums nemen.

De arbeid die nog voor de hoeg staat, en welke nodig en dringend is, kan alleen tot een concreet en gunstig resultaat gebracht worden, indien al onze confraters, die er het volle nut van begrijpen, ons

een handelende medewerking verlenen.

Wij maakten veel vooruitgang, maar wij staan slechts aan het begin van een taak, waarvan de uitgestrektheid en moeilijkheden door te weinig confraters begrepen worden.

Lid zijn van het Verbond is een eerste plicht, en wij slagen er niet in te verstaan dat er nog enkele onthoudingen zouden zijn.

De evolutie van de tijd, de verandering van de maatschappij en de economische omstandigheden hebben een reeks toestanden geschapen, die een zeer krachtige wederoprichting, een doeltreffender actie en de totale samenwerking van al de confraters vereisen.

Dit verschijnsel is niet specifiek Belgisch. Wij zien ook talrijke buitenlandse verenigingen de pogingen en bezorgdheden van onze duurzame Federatie met de meeste belangstelling volgen.

Gedurende een ganse tijd waren de openbare machten onverschillig tegenover onze toestand. Er diende tot onze eenheid overgegaan te worden om hun tot meer begrip aan te sporen: de eerste fiscale hervorming en de hervorming van de Raad van State zijn aan U te danken. Onze confraters — leden van het Parlement — onderzoeken de problemen, die wij hen voorleggen, met de meeste toewijding en goede wil, en wij hebben verscheidene malen de gelegenheid gehad hen onze dankbaarheid te betuigen.

Indien ons beroep gedurende verscheidene jaren het minst verdedigd geweest is, mag men heden zeggen dat zulks thans het geval niet meer is. Het is nochtans onze plicht U te zeggen dat deze verdediging noch aan enkelen, noch aan een minderheid mag toevertrouwd worden.

De dag waarop alle ingeschreven advocaten zullen begrepen hebben dat zij een miniem gedeelte van hun toewijding en hun talent moeten ten goede doen komen aan een werkelijke deelneming aan ons werk, zal er geen probleem meer zijn dat voor zijn oplossing een ernstige moeilijkheid doet oprijzen. Wij vragen aan hen die ons het eerst zullen begrijpen, dezen die nog onverschillig zouden blijven aan het lot hunner confraters en aan hun eigen voordeel, te willen overtuigen.

U gelieve te aanvaarden, Waarde Confraters, de verzekering onzer confraternele gevoelens.

De Secretaris-Generaal,
Emmanuel Thiebauld.

De Voorzitter,
Theo Collignon.

Vlaamse Juristen,

abonneert U

op het

“Rechtskundig Weekblad”

Vervallenverklaring van het recht tot het voeren van een rijtuig

JAAR 1951.

ARRON- DISSEMENTEN	DUUR EN OORZAAK DER VERVALLENVERKLARING																														
	Van 8 dagen tot één maand voor						Van meer dan één maand tot 6 maanden voor						Van meer dan 6 maanden tot 20 jaar en meer voor						Definitief voor					Samenvatting							
	manslag	slagen en verwondingen	dronkenschap	overtreding van vroeger verbod	andere redenen	Totaal	manslag	slagen en verwondingen	dronkenschap	overtreding van vroeger verbod	andere redenen	Totaal	manslag	slagen en verwondingen	dronkenschap	overtreding van vroeger verbod	andere redenen	Totaal	manslag	slagen en verwondingen	dronkenschap	overtreding van vroeger verbod	andere redenen	Totaal	manslag	slagen en verwondingen	dronkenschap	overtreding van vroeger verbod	andere redenen	Totaal	
Brussel	—	11	84	—	28	123	3	22	223	10	32	320	3	—	4	—	—	7	3	1	1	—	—	5	9	34	342	10	60	455	
Leuven	—	1	28	3	3	35	—	3	13	—	—	16	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	4	41	4	3	52	
Nijvel	—	3	9	—	—	12	—	—	12	1	—	13	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	3	21	2	—	26	
Antwerpen	—	12	216	—	14	242	2	6	71	—	8	87	—	—	—	1	—	1	1	—	1	2	—	4	3	18	288	3	22	334	
Mechelen	—	1	15	—	—	16	—	—	2	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	17	—	1	19	
Trunhout	—	1	13	—	—	14	—	—	13	—	1	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	26	—	1	28	
Bergen	—	4	40	—	1	45	1	1	30	2	2	36	1	—	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	2	5	71	2	3	83	
Charleroi	—	3	75	—	14	92	1	4	65	1	4	75	2	—	3	—	—	5	1	—	1	—	1	3	4	7	144	1	19	175	
Doornik	—	—	18	—	1	19	—	—	12	—	—	12	—	—	2	—	—	2	—	—	1	—	1	—	—	—	32	1	1	34	
Gent	—	7	217	—	1	225	2	10	72	2	3	89	1	—	3	1	—	5	1	—	—	—	—	1	4	17	292	3	4	320	
Oudenaarde	—	2	26	—	1	29	—	1	11	—	1	13	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	3	37	1	2	43	
Dendermonde	—	3	90	1	3	97	1	1	46	—	3	51	1	—	—	—	—	1	—	1	—	1	—	1	2	4	137	1	6	150	
Brugge	—	5	59	—	3	67	—	5	113	1	4	123	—	—	—	1	1	2	—	1	—	1	—	2	—	11	172	3	8	194	
Kortrijk	—	4	93	1	4	102	—	5	33	—	3	41	2	—	—	1	—	3	—	—	—	—	—	—	2	9	126	2	7	146	
Veurne	—	—	9	—	1	10	—	—	7	—	—	7	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	17	—	1	18	
Ieper	—	2	20	—	1	23	—	1	18	—	—	19	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	3	38	1	1	43	
Luik	1	2	50	—	1	54	1	10	48	3	3	65	3	—	3	2	—	8	1	—	1	—	2	6	12	102	5	4	129		
Hoei	—	—	7	—	—	7	—	—	8	—	—	8	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	15	—	—	16	
Verviers	—	1	18	—	—	19	—	2	27	—	—	29	—	—	1	3	—	4	—	—	—	—	—	—	—	3	46	3	—	52	
Tongeren	—	—	4	—	—	4	1	4	18	—	—	23	1	—	—	—	—	1	—	—	1	—	1	2	4	23	—	—	—	29	
Hasselt	—	—	21	—	—	21	—	—	11	—	—	11	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	1	32	—	—	33	
Aarlen	—	1	10	—	2	13	—	2	16	1	1	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	26	1	3	33
Marche	—	1	6	—	—	7	—	—	3	1	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	9	1	—	11	
Neufchâteau	—	—	1	—	—	1	—	—	4	1	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	1	—	6	
Namen	—	2	17	—	1	20	—	4	49	1	4	58	—	—	1	1	—	2	1	—	—	—	1	1	6	67	2	5	81		
Dinant	—	1	17	—	—	18	—	1	12	1	1	15	—	—	—	1	—	1	—	—	1	—	1	—	2	30	2	1	35		
Het Rijk	1	67	1163	5	79	1315	12	82	967	25	71	1157	15	—	19	15	1	50	9	2	7	4	1	23	37	151	2156	49	152	2545	

NOTA : Deze tabel geeft de toepassing weer van de wet van 1 Augustus 1924, art. 2. Alle graden van rechtsmacht komen in deze statistiek tussenbeide. In geval van beroep of verzet wordt enkel de eindbeslissing opgenomen.

TIJDSCHRIFTEN

Omnilegie - 1952, nr 7.
Wetgeving.

Tijdschrift voor Rechtsgeschiedenis - 1952, afl. 3.

Laurent Chevalier (Paris) : Le Président Favre et la jurisprudence du Sénat de Savoie de 1585 à 1605 (à suivre). — J. P. Winsemius (Delft) : De Redieven in het Brokmerrecht (avec résumé en français). — Rudolf Regler (Amberg/Oberpfalz) : Ein Berliner Papyrus (Inv. Nr 16976/977) über die longi temporis praescriptio und exceptio non numeratae pecuniae. — E. J. Jonkers (Winschoten) : Pope Gelasius and Civil Law. — Idem : Application of Roman Law by Councils in the Sixth Century. — R. Feenstra (Utrecht) : Enkele opmerkingen over de invoering der Franse wetgeving in Nederland (1810-1813).

Nederlands Juristenblad - Afl. 29 van 6 September 1952.

Prof. Mr Dr G. van den Bergh : Richtlijnen. — Mr A. J. B. Verheijen : Artikel 25 der Huurwet en de actie tot ontruiming in kortgeding. — Mr J. H. Willems : Het nieuwe Wegenverkeersreglement. — Mr C. B. Hoitingh : Supernationale taal-problematiek. — Mr G. G. M. Johannes : Nogmaals verkeersrecht. — Mr Nanette Lissauer : Aandelen in Naamloze Vennootschappen, die in de V.-S. in beslag genomen zijn.

Alf. 30 van 13 September 1952 :

Mr H. J. Marius Gerlings : Het aanhangig maken van het hoger beroep van een strafvonnis. — Mr K. H. J. Dorren : Artikel 103 a Sr. en de zaak Arnold Meijer, m.o. Red. — Mr H. Schadee : Grove verwaarlozing van een overjarige.

Alf. 31 van 20 September 1952 :

Prof. Mr Dr G. van den Bergh : Een belangrijke bepaling viel onder de tafel... — Mr W. C. van Binsbergen : Pompe's opvatting van tijd en plaats van het (strafbare) feit. — Mr C. A. Brandenburg : Deelhuurprijzen. — Prof. Mr Ch. Petit : « Vader », « Moeder », « Ouders ». — M. H. Landenberg : Beschouwingen in verband met artikel 344 B.W.

Weekblad voor Privaatrecht, Notaris-ambt en Registratie - nr 4259 van 6 September 1952.

A. van Keulen : Coöperatieve flatbouw en de fiscale consequenties. — R. Z. van Willigen van der Veen : Een onbevredigend gevolg van artikel 46 van de wet op de Vermogensheffing ineens. — Mr L. Roeleveld : Koopakten met lijfrentebeding.

Nº 4260 van 13 September 1952 :

Mr W. H. Gallas : Eigendomsoverdracht en verhuur van, en het verlenen van beperkte zakelijke rechten op onroerend goed met een titel naar Europees recht, in Indonesië. — J. S. de Borst, H. Welling en Mr F. J. W. Löwensteyn : Nogmaals : Executie overeenkomstig artikel 1223 B.W. bij aanwezigheid van een voorkeurrecht tot koop, o. m. A. Bok. — Prof. Mr C. de Grooth : Overzicht de Nederlandse Rechtspraak, Verbintenissenrecht 1951 (I).

Nº 4261 van 20 September 1952 :

Mr P. W. van der Ploeg : Aan afwezigen opgekomen erfenissen. — G. H. Warning : Omzetbelasting en registratierecht. — Prof. Mr C. De Grooth : Overzicht

der Nederlandse Rechtspraak, Verbintenissenrecht 1951 (II).

Journal des Tribunaux d'Outre-Mer - 15 Septembre 1952, n° 27.

René Piret : Le problème de l'immutabilité du régime matrimonial en droit belge. — Jurisprudence.

Recueil de Jurisprudence du Droit Administratif et du Conseil d'Etat -

Chronique. — Jurisprudence du Conseil d'Etat. N° 3 de 3me Trimestre 1952.

Revue de l'Administration et du Droit Administratif de la Belgique - 8me-9me livraison 1952.

L. Stichelbault : Etat Civil; l'adoption légale des Enfants Mineurs.

Revue de Droit Intellectuel - n°s 6-7, de juin-juillet 1952.

A. Lourié : Protection légale en France des produits pharmaceutiques et de leurs procédés de préparation.

Revue Pratique du Notariat Belge - Afl. 2355 de 10, 20, 30 août 1952.

Roger O. Dalcq : Substitution permise : Nature des droits du grevé de substitution. — Les biens grevés de substitutions tombent-ils en communauté dans un régime de communauté universelle?

Recueil Dalloz de Doctrine de Jurisprudence et de Législation - 31 cahier de 28 août 1952.

M. Auby : Les sanctions administratives en matière de circulation automobile. — Besson et M.R. Savatier : La compétence des tribunaux paritaires pour connaître de l'action des nus propriétaires en nullité d'un bail rural consenti par un usufruitier en fraude de leurs droits. — M. G. Morange : L'action en indemnité, contre l'Administration, des tiers non créanciers d'obligation alimentaire envers la victime du fait dommageable. — M. P. Gervésie : La preuve de la possession d'un cheval perdu. — M. Montané de la Roque : La nature juridique des sociétés de courses et du bail d'hippodrome.

Revue du Droit Public et de la Science Politique en France et à l'Etranger - n° 2 de avril-juin 1952.

Marcel Waline : Le Président Rouchon-Mazerat. — Roger Vidal : L'évolution du détournement de pouvoir dans la jurisprudence administrative. — Michel Mouskhely : Chronique constitutionnelle européenne; le président de l'assemblée consultative du conseil de l'Europe. — Marcel Virally : L'introuvable « acte de gouvernement ». — J. De Meyer : Chronique administrative étrangère. La décentralisation constitutionnelle et la réorganisation des Länder de l'Allemagne du Sud-Ouest. — René Chapus : Bulletin de notes de Jurisprudence.

Revista de la Facultad de Derecho y Ciencias sociales - ano VII n° 28, avril 1952.

Armando David Machera : La huelga y sus consecuencias en las relaciones de trabajo. — Ricardo Zorraquín Béci : Un proyecto desconocido de Código Civil. — Luis M. de Pablo Jardo : La Política exterior. — Juan R. Sepich : Notes sobre el conocimiento práctico.